

Handläggare
Yvonne Zellman
Telefon: 508 28 482Till
Idrottsnämnden

Verksamhetsberättelse 2015 för idrottsnämnden

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelsen för 2015 godkänns.
2. Fordringar om 463 718 kronor nedskrivs enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning.
3. Redovisningen överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Olof Öhman
Förvaltningschef**Idrottsnämnden**

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor	5
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	8
1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	12
2. Ett klimatsmart Stockholm	20
2.1 Stockholm är klimatneutralt	20
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	22
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	22
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	24
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	24
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	25
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	27
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering	27
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	29
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	31
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	32
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	33
Uppföljning av ekonomi.....	34
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget	34
Resultatenheter	39
Investeringar	39
Analys av balansräkning	43
Övrigt	44
Synpunkter och klagomål.....	45
Övrigt.....	45

Sammanfattande analys

Idrottsåret 2015 har inneburit fortsatta satsningar från stadens sida för att stimulera stockholmarna till fysisk aktivitet och rörelse. En väsentlig del av idrottsnämndens insatser har koncentrerats till nämndens prioriterade målgrupper. Fysiskt inaktiva, personer med funktionsnedsättning, barn och ungdomar är de främsta målgrupperna för nämnden. Bland barn och ungdomar ska ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund, ungdomar 13-19 år främst flickor och flickor med utländsk bakgrund särskilt uppmärksammas. Dessa grupper är fysiskt aktiva i mindre utsträckning än genomsnittet.

Ett stort fokus har legat på ytterstadsområden med särskilt höga ohälsotal där fysisk aktivitet kan bidra till gemenskap, delaktighet och en hälsosammare tillvaro. Strävan har varit ett ökat och förbättrat idrotts- och motionsutbud samt att få barn och ungdomar att bli föreningsaktiva, vilket är en viktig strategi för att lägga grunden till ett fysiskt aktivt liv. En viktig del av arbetet i ytterstadsområdena är samverkan med exempelvis stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och lokala föreningar.

Nämnden har även under 2015 arbetat för att främja spontanidrott. Detta arbete har bland annat resulterat i utökade tider för allmänhetens skridskoåkning i ishallarna samt upplysta konstgräsplaner i innerstaden under tider då planerna inte varit bokade. För att främja spontanidrott för barn och ungdomar har en av beachvolleybollplanerna på Gärdets sportfält särskilt avsatts för barn och ungdom.

Fler stockholmare inspireras till att vara fysiskt aktiva. Under året har flera olika evenemang i Stockholm genomförts, varav flertalet är återkommande. Ett nytt inslag för Stockholm var EuroGames, ett internationellt idrottsevenemang som i första hand vänder sig till hbtq-personer.

Ett rikt utbud av idrottsmöjligheter bidrar till en levande och trygg stad. Det är viktigt att besökare i stadens idrottsanläggningar kan känna sig trygga och säkra. Nämnden har utvecklat säkerhetsarbetet under 2015 bland annat genom att utbilda chefer i riskanalys. Säkerhetsrutinerna kring evenemang har utvecklats och förvaltningen har övat krisledning. Under senare delen av året har antalet anmälda fall av sexuellt ofredande ökat, framför allt vid sim- och idrottshallarna, och åtgärder för att stävja detta har inletts.

Nämndens utökade budget för att genomföra särskilda satsningar i simkunnighet och säkerhetsförebyggande verksamhet har resulterat i olika aktiviteter och projekt under året. Två nya stadsdelsförvaltningar har tillkommit i projektet "Bli vän med vatten", ett projekt för att öka säkerheten vid strandbad. Intensivsimskola för åk 6-9 vänder sig till elever som inte uppfyller målet i ämnet idrott och hälsa. Antalet deltagare har ökat kraftigt jämfört med 2014, från 30 till 71 procent. En kartläggning har gjorts av behov och metoder för simundervisning för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Kartläggningen visar att simkunskaperna inom målgruppen varierar och att det finns behov av nya strategier och fler simskolegrupper.

Nämnden arbetar sedan länge för att tillgängliggöra fritidsutbudet för personer som bor i gruppbostad. Nämnden fick 2015 medel från Digital förnyelse och har genomfört en förstudie för ett planerat projekt att tillgängliggöra digital information om kultur- och fritidsutbudet via läsplattor.

Fler stockholmare ska kunna vistas och motionera i naturen. Intresset för utomhusaktiviteter ökar och det finns en stor efterfrågan på båtplatser för fritidsbåtar i Stockholm. Under året har en översyn gjorts för att öka antalet platser i stadens allmänna hamnar. Vintersport är populärt hos många stockholmare. Stadens satsningar på skidspår har varit mycket uppskattade och vintern 2015/2016 har skidspår anlagts vid Gärdets sportfält. Nämnden har även uppgraderat belysningen i Hammarbybacken för att kunna möta kraven inför Världscupen i parallellslalom i början av 2016.

Idrottsnämndens verksamheter lämnar avtryck i miljön på flera sätt. Successivt ska nämndens miljö- och klimatpåverkan minska. För att stärka miljöhållbarheten vid idrottsanläggningarna har 20 energiprojekt genomförts. Nämnden har därmed uppnått sina mål med att sänka energianvändningen både för elektricitet och för fjärrvärme.

I arbetet för ett demokratiskt hållbart Stockholm har nämnden tagit fram nya etiska riktlinjer. Dessa riktlinjer behandlar jämställdhets- och mångfaldsfrågor, hbtq, arbetsglädje samt vikten av ett gott bemötande. Under 2015 har arbetet med jämställdhetsintegrerad budgetering utvecklats som ett led i stadens förberedelser för att påbörja arbetet med gensbudgetering. Barn och ungas rättigheter och perspektiv har med hjälp av barnchecklista och barnkonsekvensanalyser beaktats i utredningar och beslut. Detta har exempelvis gjorts för Kristinebergshallarna som ska byggas 2017-2019.

Hösten 2015 har Stockholm, i likhet med många andra kommuner i landet, fått se en kraftig ökning av antalet tillkommande flyktingar, inte minst ensamkommande flyktingbarn. Idrottsnämnden har under hösten haft beredskap för flyktingars behov av att övernatta i idrottshallar, vilket utnyttjats vid ett par tillfällen.

Ekonomiskt utfall

Mnkr	Justerad budget 2015	Års- progn 2015	Av- vikelse
Drift			
Kostnader	880,5	848,7	31,8
Intäkter	284,8	280,1	-4,7
Netto:	595,7	568,6	27,1
Resultatdisposition			3,4
Begärd budgetjustering			-15,2
Netto efter resultatdisposition:			15,3
Investeringar			
Utgifter	48,4	54,1	-5,7
Inkomster	0,0	4,6	4,6
Investeringsnetto:	48,4	49,5	-1,1
Investeringsnetto efter begärd budgetjustering:			-1,1

Idrottsnämnden redovisar ett nettoöverskott om 15,3 mnkr efter resultatdisposition och avdrag för överskott av hyreskostnader till fastighetsnämnden. Nettoöverskottet beror främst på lägre personalkostnader, kapitalkostnader, energikostnader och it-kostnader än beräknat.

Bokslutet innebär att kostnaderna har minskat med 33,5 mnkr från 882,2 mnkr 2014 till 848,7 mnkr 2015 och att intäkterna har minskat med 21,2 mnkr från 301,3 mnkr 2014 till 280,1 mnkr 2015.

Nämndens investeringsbudget uppgick under året till 48,4 mnkr och avsåg framför allt anskaffning av inventarier och maskiner, fastighetsunderhåll samt friluftsanläggningar. Nettoutfallet i bokslutet uppgår till 49,6 mnkr vilket innebär ett underskott med 1,1 mnkr.

Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Idrottsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom de olika insatser som förvaltningen gör i områden som har de största behoven när det gäller att få fler, främst barn och ungdomar, fysiskt aktiva. Exempel på insatser är stöd till föreningslivet, simsatsning, idrottskoordinator på Järva och utveckling av spontanidrottsytor i Rågsved.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Idrottsnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att föreningarna har nolltaxa för barn- och ungdomsverksamhet på stadens idrottsanläggningar. Nämnden ger också bidrag till öppen verksamhet som drivs av föreningar och öppnar anläggningar för sådan verksamhet och bidrar därmed till idrottsaktiviteter utan kostnad för barn och ungdomar.

Nämndmål:

Barn och unga har förutsättningar att idrotta och motionera i sin närmiljö

 Uppfylls helt

Idrottsförvaltningen lever upp till målet genom att särskilt fokusera insatser mot de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet. De prioriterade grupperna är i mindre utsträckning än genomsnittet fysiskt aktiva, det gäller ungdomar 13-19 år särskilt flickor, flickor med utländsk bakgrund, barn och ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund samt personer med funktionsnedsättning.

Under året har förvaltningen fortsatt arbetet i området Hagsätra-Rågsved. Samverkan har skett med bland andra stadsdelsförvaltningen, bostadsbolagen och föreningar i området och det har bland annat lett till att Rågsveds IF har startat en friidrottssektion under året. Under hösten har konstgräs lagts på Rågsveds bollplan och planering för dialog om hur kringytorna ska formas

pågår. Förvaltningen har även medverkat i medborgardialoger i Rågsved och Östberga där samtal förts med invånare i områdena angående möjliga utvecklingsmöjligheter för barn och ungdom inom idrott/motion.

Hösten 2015 har en nystart skett i satsningen på ökad fysisk aktivitet i Järvaområdet. Syftet med satsningen är att få fler tonårstjejer och ungdomar med funktionsnedsättning att börja idrotta eller motionera. Satsningen sker i samarbete mellan idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och de två stadsdelsförvaltningarna. De värdefulla verksamheter som startades under det tidigare projektet Järvalyftet idrott lever vidare. Förvaltningen har under hösten, bland annat genom en i området placerad idrottskoordinator, påbörjat en kartläggning över befintliga verksamheter i Järva. Den inhämtade informationen bidrar till kunskap om hur staden kan stötta dessa verksamheter samt vilket behov av ytterligare verksamheter som finns i Järvastadsdelarna. Detta har bland annat resulterat i ett antal tillfällen under jullovet där flickor har haft möjlighet att prova och utöva kickboxning.

För att möjliggöra lättillgängliga idrottstillfällen i ungas närområde så stöttar förvaltningen särskilt vissa verksamheter, bland annat Djurgårdsandan och Löparakademin som verkar i ytterstadsområdena. Djurgårdsandan bedriver sedan ett antal år tillbaka så kallad drive in-fotboll för ungdomar i Järvaområdet under helgkvällar. Verksamheten utökades under året till att även omfatta sommaraktiviteter. Det är framför allt pojkar som deltar i drive in-fotbollen. Förvaltningen stöttar även Löparakademin coachingprogram för högstadieungdomar i Järva, Hässelby och Rågsved/Hagsätra samt Kistaloppet. Coachingprogrammen är framgångsrika när det gäller att nå flickor, de utgör över hälften av deltagarna.

Idrottsförvaltningen har under året utvecklat samarbetet med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning kring möjligheter till idrott och motion, framför allt i Hässelby. Förvaltningen har tillgängliggjort tider för öppna idrottsaktiviteter i idrottshallar i området. Aktiviteterna sker i samarbete med lokalt föreningsliv, till exempel Unga i Smedshagen.

Under året har resultat från forskningsprojektet Ung livsstil i Stockholm presenterats. Dels har en sammanställning av andel fysiskt aktiva presenterats för nämnden och dels har ett antal rapporter publicerats. Rapporterna har bland annat redovisat vilka idrottsanläggningar barn, ungdomar och vuxna i Stockholm tycker att staden ska satsa på samt hur stor andel barn och ungdomar i Stockholm som utövar olika specialidrotter i förening. Ungdomar lockas enligt Ung livsstils-rapporterna av bad, gruppträning och gym.

Särskilda satsningar har gjorts för att nå dem som bor i ytterstaden. Under främst sport- och höstlov erbjöds barn och ungdomar en mängd aktiviteter i sim- och idrottshallarna. Ungdomar 13-19 år har kunnat prova gruppträning i ytterstaden. Unga flickor har haft möjlighet att prova danspass. Under sommaren erbjöd förvaltningen aktiviteter i och i anslutning till bassängbad utomhus.

För att fler flickor ska få möjlighet att dansa görs lokala nätverksinsatser, till exempel har Farsta sim- och idrottshall startat ett samarbete med Kultursskolan som bedriver dans i anläggningen. Skärholmens sim- och idrottshall samarbetar med Ungdomens hus – Andra hemmet för att fånga upp inaktiva ungdomar, främst flickor. Västertorps sim- och idrottshall samarbetar med ungdomsgården Los Fruängen och Fryshuset.

De nu återkommande lokala inspirationsdagarna har genomförts av flera sim- och idrottshallar i ytterstaden (Husbybadet, Farsta, Skärholmens, Tensta och Vällingby sim- och idrottshall). Gymnasieungdomar och särskoleelever fick möjlighet att prova olika aktiviteter en dag under

höstterminen. Dagarna har nu blivit tradition och är mycket uppskattade. Även i år samarbetade anläggningarna med de lokala föreningarna. Nytt för året var samarbetet med Kulturskolan i respektive stadsdel samt satsningen "Simma säkert". Under inspirationsdagarna deltog 1 350 elever (1 300 deltog 2014), varav 280 (270) från särskolan.

I Husbyhallen, Farsta, Skärholmens och Vällingby sim- och idrottshall har barn i ytterstaden erbjudits öppen ledarledd verksamhet. Fokus ligger på att barn och ungdomar ska få prova olika idrotter och motionsformer samt att valet att delta är möjligt att göra spontant. På flera håll sker ett samarbete med föreningslivet, men i de flesta fall är det egen personal som samordnar verksamheten. I Skärholmen är deltagarna 8-14 år. Gruppen är mixad men merparten är pojkar (85 procent). Fördelningen flickor/pojkar behöver förvaltningen dra lärdom av. Det har visat sig att fler flickor lockas om de får egna tider. Under sommarperioden erbjöds till exempel öppen verksamhet för flickor/kvinnor på Spånga IP med stor framgång. I Farsta vänder sig den öppna verksamheten "Full Fart i Farsta" till barn från 8 år. Under hösten startade de även en öppen verksamhet för ungdomar 13-19 år då ett samarbete med asylboenden etablerades.

För att främja spontanidrotten har förvaltningen i innerstaden under året tänt belysningen på en del konstgräsplaner under tider då planerna inte är bokade. Denna möjlighet att spela fotboll har framför allt nyttjats av barn och ungdomar. Tiderna för allmänhetens skridskoåkning i ishallarna i innerstaden har under året utökats till att även omfatta för- och eftersäsong vilket till stor del har nyttjats av förskolor i närliggande områden. För att främja spontanidrott för barn och ungdomar har en av beachvolleybollplanerna på Gärdets sportfält särskilt avsatts för barn och ungdom.

Idrottsförvaltningen har ett gott samarbete med skolhälсан både centralt och lokalt. Skolsköterskor skriver intyg med rekommendation om ökad fysisk aktivitet, vilket medför ett något reducerat pris på kurser, träning och simskola. Det görs gemensamma ansträngningar för att fler som får dessa intyg ska komma till simhallarna. Exempelvis har Vällingby sim- och idrottshall bjudit in till möten med barn som fått träning på recept, tillsammans med föräldrarna.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel flickor i högstadiet som är fysiskt aktiva	60 %		60 %	2015
 Andel pojkar i högstadiet som är fysiskt aktiva	80 %		80 %	2015

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anläggningar ska erbjuda idrottsskolor i samverkan med olika föreningar. Ambitionen ska vara att locka de barn- och ungdomsgrupper som motionerar minst och som inte hittat sin motionsform	2015-01-01	2015-12-31	
 Erbjuder familjeaktiviteter utomhus sommartid	2015-01-01	2015-08-31	
 Sammanställa och presentera resultaten från Ung livsstil i mellanstadiet, högstadiet, gymnasiet och särskolan	2015-01-01	2015-12-31	

	Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utveckla öppna idrottsverksamheter för ungdomar i samarbete med föreningslivet	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Öka möjligheterna för flickor i ungdomsåldern att kunna dansa	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

● Uppfylls helt

Idrottsnämnden har bidragit till att stadens verksamheter lever upp till kommunfullmäktiges mål om en sammanhållen stad med levande och trygga stadsdelar genom att erbjuda möjligheter till idrott och motion för stadens invånare. Ett rikt utbud av idrottsmöjligheter, spontant såväl som organiserat, ger stockholmarna större möjligheter att vara fysiskt aktiva och därmed uppnå en bättre hälsa. Idrottsnämnden lägger särskilt fokus på att skapa idrotts- och motions-tillfällen i ytterstadsområdena, framför allt för barn och ungdomar.

Idrottsnämnden har genomfört alla tre steg i risk- och sårbarhetsanalysen för 2015. Exempel på åtgärder som är genomförda under året är övad krisledning samt utvecklade rutiner kring evenemang.

Under 2015 har 471 incidenter rapporterats i RISK, en ökning med 17 procent jämfört med 2014. Under året har tre incidenter bedömts som allvarliga, en druckningsolycka, ett misstänkt bedrägeri och en incident med hot och våld. De flesta incidenter rör skadegörelse och inbrott på framför allt idrottsplatser. Skador från dessa incidenter står för drygt hälften av den uppskattade skadekostnaden.

Besökarna i idrottsanläggningarna drabbas främst av olycks- eller sjukdomsfall. Skåpinbrotten i simhallarna har fortsatt att minska under 2015, minskningen är 61 procent jämfört med 2014. 55 fall av skåpinbrott har rapporterats 2015 jämfört med 140 stycken 2014. Sexuella övergrepp i simhallarna har ökat under hösten, 17 fall av sexuellt ofredande finns rapporterade i RISK jämfört med 7 incidenter under 2014. Idrottsförvaltningens personal är drabbad i ungefär vart elfte fall. Främst drabbas de av olycksfall, men 40 procent av de incidenter som de anställda drabbas av är hot- och våldssituationer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	95 %	100 %	100 %	2015

Nämndmål:

Alla stockholmare erbjuds goda möjligheter att utöva idrott och motion

 Uppfylls helt

Nämnden lever upp till målet genom att erbjuda förutsättningar för att idrott och motion ska kunna vara en naturlig del av alla stockholmares vardag. Idrottsförvaltningen har under året strävat efter att i så stor utsträckning som möjligt tillgodose invånarnas önskemål och preferenser. Särskilt fokus har legat på ytterstadsområden med särskilt höga ohälsotal där fysisk aktivitet kan bidra till en hälsosammare tillvaro.

Sedan några år tillbaka arbetar förvaltningen för att i samarbete med fritidsgårdarna i ytterstadsområdena erbjuda ungdomar tider i vissa idrottshallar. Tiderna är företrädesvis på fredag- och lördagkvällar och fritidsledare från fritidsgårdarna ansvarar för verksamheten.

Under 2015 har de första idrottsbonusprojekten avslutats som startade 2012 och 2013. Två seminarier för föreningar som har uttryckt intresse för idrottsbonus har genomförts för att delge föreningarna forskning om fysiskt inaktiva. Förvaltningen har även i ett separat ärende till nämnden redovisat måluppfyllelsen för pågående projekt. Under året har två nya projekt startat och dessa ska utvärderas under 2016.

I arbetet med att minska trösklar för dem som är inaktiva används olika strategier, en är att underlätta för kvinnor att komma igång efter graviditet. I början av 2015 utbildades 30 instruktörer på totalt 11 sim- och idrottshallar i träning i samband med graviditet. Idag finns både kurser, gruppträningspass och förutsättningar att träna i gymmet för målgruppen.

Träningskort som är köpta av kunder med Fysisk aktivitet på recept, FaR, har ökat med 13 procent under 2015. De anläggningar som står för den största ökningen finns främst i socioekonomiskt utsatta områden (Husbybadet, Tensta sim- och idrottshall, Skärholmens sim- och idrottshall). Kvinnor svarar för 64 procent av de som under 2015 har köpt träningskort med FaR.

Ett sätt att öka möjligheten till fysisk aktivitet är att se över och utöka idrottsanläggningarnas öppettider. I Vällingby har simhallens öppettider ökat med nio timmar och i gymmet med två timmar per vecka. I visionsområdena har anläggningarna sett över vilka tider som kan vara möjliga för verksamhetsutveckling med syfte att nå nämndens prioriterade grupper. Till exempel har Farsta sim- och idrottshall fört en dialog med föreningar i syfte att utöka den ledarledda spontanidrotten.

Inför 2015 lämnade förvaltningen in en så kallad utmaning till OpenLab vid KTH. Utmaningen betecknades som "Framtiden idrottsanläggning" och antogs av studenter på OpenLab. Resultatet "Sports truck" presenterades för nämndledamöter och förvaltningsrepresentanter tidig höst. Under 2016 kommer förvaltningen att undersöka möjligheter att implementera delar av studenternas arbete i verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Besökarnas nöjdhet med verksamhetsutbudet i sim- och idrottshallarna	3,9		3,9	2015
Kundundersökningar i stadens simhallar genomförs vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes 2014.				

Nämndmål:

Besökare i stadens idrottsanläggningar känner sig trygga och säkra

 Uppfylls helt

Anläggningarnas systematiska säkerhetsarbete har under året utvecklats bland annat genom att alla chefer har utbildats att göra riskanalyser. Certifikat för heta arbeten har uppdaterats och samverkan har stärkts med lokala aktörer, exempelvis stadsdelsförvaltning, närpolis och föreningsliv. Fler av de bemannade anläggningarna har genomfört utrymningsövningar i år jämfört med året innan. Ett förarbete för riskbedömningar av kylanläggningar genomfördes i slutet av 2015, själva riskbedömningarna sker under våren 2016. Den etiska policyn har reviderats och arbetet med hot och våld kommer att intensifieras under 2016. Säkerhetsarbetet på anläggningar som är helt föreningsdrivna eller drivs på entreprenad har följts upp genom platsbesök och diskussion kring olika säkerhetsfrågor.

Det systematiska säkerhetsarbetet har följts upp på de anläggningar som är helt föreningsdrivna eller drivs på entreprenad. Då det framkommit brister på vissa anläggningar i det systematiska säkerhetsarbetet, behövs upprepade uppföljning framöver för att säkerställa att verksamheterna driver ett gott säkerhetsarbete.

Flyktningmottagandet ökade kraftigt hösten 2015. Även Stockholm har fått se en kraftig ökning av antalet tillkommande flyktingar, inte minst ensamkommande flyktingbarn. Idrottsnämnden har under hösten haft beredskap för flyktingars behov av att övernatta i idrottshallar, vilket utnyttjats vid ett par tillfällen. Nämnden har även bidragit i arbetet med att välkomna asylsökande genom att hjälpa föreningar som genomfört idrottsaktiviteter på asylboende.

Idrottsförvaltningen har överlag en god och övad kompetens att livrädda. Under året har utbildningar genomförts enligt förvaltningens riktlinje för säkerhetsutbildningar. Två instruktörsutbildningar för barn- och vuxen-HLR (hjärt- och lungräddning) samt en instruktörsutbildning för D-HLR har genomförts under året.

Program Supporters verksamhet har närvarat vid samtliga riskmatcher inom fotbollen under 2015. Medarbetare inom Program Supporter har medverkat både på polisens och på klubbarnas förmöten inför riskmatcherna. Detta har resulterat i en bättre kontakt och samarbete mellan inblandade aktörer innan, under och efter matcherna. Verksamheten har även närvarat vid de basketderbyn som genomförts i division 2 under hösten för att få en bild av vilka supportrar som närvarar och om verksamhetens målgrupp är aktiv i dessa sammanhang.

Under senare delen av året har antalet anmälda fall av sexuellt ofredande ökat och åtgärder för att stävja dessa har inletts.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel bemannade anläggningar som genomfört utrymningsövning	58,73 %	48 %	100 %	2015
Det är något fler anläggningar som har utfört utrymningsövningar 2015 jämfört med 2014. Framför allt är det idrottsplatser och idrottshallar som inte har genomfört utrymningsövningar.				
 Andel månadsanställd personal inom driften som har kompetens att utföra hjärt- och lungräddning, HLR	90,35 %	88 %	100 %	2015
Flertalet anställda inom driftavdelningen arbetar på anläggning och av dessa saknar endast 6 procent kompetens i HLR. Av de anställda inom avdelningen som arbetar på huvudkontoret saknar 36 procent kompetens i HLR.				
 Andel personal som arbetar vid bassängkant som har kompetens att livrädda i vatten	100 %	100 %	100 %	2015
 Andel riskmatcher där Program Supporters verksamhet närvarat	100 %	100 %	100 %	2015
 Besökarnas upplevda säkerhet i simhallarna	3,9	3,9	3,9	2015
Kundundersökningar i stadens simhallar genomförs vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes 2014.				
 Besökarnas upplevelse av trygghet i simhallarnas omklädningsrum	4	4	4	2015
Kundundersökningar i stadens simhallar genomförs vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes 2014.				

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Följa upp så att anläggningar som är helt föreningsdrivna eller drivs på entreprenad aktivt arbetar med förebyggande brand- och säkerhetsarbete samt har en utrymningsberedskap	2015-01-01	2015-12-31	
 Inom Program Supporter ska verksamheten följa en av Stockholmsklubbarnas supportergrupper under en bortamatch	2015-01-01	2015-12-31	
 Ta fram en överenskommelse mellan SISAB, utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen om kostnader och ansvar vid övernattnings i skolor	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Arbete har pågått under året och det finns en samsyn mellan förvaltningarna och bolaget om en ändrad inriktning för övernattningsverksamheten. Ett gemensamt ärende kommer att skrivas fram för de berörda nämnderna med en begäran om fastställande av kommunfullmäktige under 2016.			
 Ta fram åtgärdsplaner för att till fullo tillgodose behovet av säkra utrymningsvägar, för samtliga stadens idrottsanläggningar	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Uppfylls helt

Idrottsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål om att staden ska ha ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla. Under året har samverkan skett dels internt i staden och dels med föreningslivet och andra organisatörer av idrott och motion för att skapa ett gott idrottsutbud.

För att kunna erbjuda invånarna i Stockholm ett rikt utbud av idrott och motion har nämnden arbetat för att föreningslivet ska ha goda möjligheter att verka i staden, att personer med funktionsnedsättning ska ha lättillgängliga fritidsaktiviteter som är väl kommunicerade till målgruppen, att det finns möjligheter till spontanidrott och organiserad idrott, att det finns goda möjligheter att utöva friluftaktiviteter med mera.

För att stärka en positiv utveckling i ytterstadsområdena har idrottsnämnden deltagit i de samverkansformer som berör dessa stadsdelar. Idrotten kan bidra till en ökad gemenskap och delaktighet i dessa områden och är en viktig aktör i samhällsutvecklingen i ytterstaden. Strävan har varit att bidra till ett ökat och förbättrat idrotts- och motionsutbud, framför allt för barn och ungdomar och med särskilt fokus på flickor.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	71,41 %		70 %	fastställs 2015	2015
Resultaten på indikatorn hämtas från skolenkäten som genomförs av SLK i åk 8 och gymnasiet. Svarsfrekvensen i åk 8 var 81 procent och i gymnasiet 70 procent.					
  Stockholmarnas nöjdhet med Stockholm stads idrottsutbud	72 %		60 %	fastställs 2015	2015
  Ungdomars nöjdhet med tillgång till idrottsmöjligheter	73 %		72 %	fastställs 2015	2015
Resultaten på indikatorn hämtas från skolenkäten som genomförs av SLK i åk 5, 8 och gymnasiet.					

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och fastighetsnämnden ska tillsammans ta fram en långsiktigt hållbar strategi för upprustning av bas- och sängbadsanläggningar	2015-01-01	2015-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden utveckla stadens modell för skolsimmet med målet att alla barn ska kunna simma och klara simkravet i grundskolans betygssystem	2015-01-01	2015-12-31	
  Idrottsnämnden ska leda genomförandet av EuroGames	2015-01-01	2015-12-31	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
2015			
✓ Idrottsnämnden ska ta fram förslag på lösningar för att möjliggöra öppen och spontan verksamhet i idrottsanläggningarna samt öka öppettiderna.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Fler stockholmare inspireras till att vara fysiskt aktiva

 Uppfylls helt

Under året har flera större och mindre evenemang genomförts, varav flertalet är återkommande. Bland alla de evenemang som genomförts 2015 kan nämnas Skridskons dag på Östermalms IP, Solskensdagarna, Eken Cup, Stockholm Bauhaus Athletics, Idrottens dag i Hagaparken och Finnkampen. Under Solskendagarna med Olympic day ges möjlighet att prova på de Olympiska idrotterna. Ett nytt inslag för Stockholm var EuroGames, ett internationellt idrottsevenemang som i första hand vänder sig till hbtq-personer. Cirka 5 000 deltagare från 68 olika nationer deltog. EuroGames 2015 visade att Stockholm och idrotten välkomnar alla oavsett sexuell läggning. I samband med Bauhaus-galan fick ungdomar på olika ställen i huvudstaden med omnejd möjlighet att prova friidrott. Eken Cup är Stockholms största utomhusturnering i handboll för ungdomar och sedan några år genomförs även en särskild satsning för personer med funktionsnedsättning.

I likhet med tidigare år genomförde förvaltningen även 2015 en undersökning bland evenemangsarrangörerna. Sammantaget är nästan 90 procent av arrangörerna nöjda med stadens stöd och service. Av de tillfrågade evenemangsarrangörerna menade 88 procent att det var lätt att få tag i rätt person på idrottsförvaltningen. Lika stor andel tyckte att de hade fått bra information om förvaltningens service i samband med evenemanget. 81 procent ansåg att de hade en fungerande kontinuerlig kontakt med idrottsförvaltningen. Drygt hälften, 58 procent, anger att de har upplevt ett ökat intresse för sin verksamhet efter genomfört evenemang.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel evenemangsarrangörer som är nöjda med det stöd och den service de fått av förvaltningen och berörda anläggningar	88,46 %		85 %	2015

Nämndmål:

Fler stockholmare kan vistas och motionera i naturen

 Uppfylls helt

I Stockholm med omnejd ges goda förutsättningar för ett aktivt friluftsliv. Staden är omgiven av stora naturområden, här finns en av världens vackraste arkipelager. Goda möjligheter ges till uteaktiviteter både vinter och sommar. Idrottsnämnden svarar bland annat för fiskevård, stöd till fritidsbåtlivet, anläggande och skötsel av motionsspår och utegym.

Idrottsförvaltningen har under året kunnat se ett ökat intresse för det fria handredskapsfisket men även för TDA-fisket (trolling-dragrodd-angel). Fiskeutsättningen i Strömmen har skett i samarbete med HEBA Fastighets AB och AB Fortum värme samägt med Stockholms stad. Biotopvården i länets vattendrag, för att bland annat skapa förutsättningar för havsöringslek, har utförts med hjälp av extrapersonal, praktikanter och volontärer. Detta har finansierats genom statliga medel samt medel från TDA-fiskekortet och har bland annat resulterat i två nya vattendrag med öringslek. Förvaltningen har tillsammans med föreningslivet och miljöförvaltningen även utfört biotopvård och nyanläggning av tre groddjurslokaler, så kallade groddammar, i staden. Uppföljning av genomförda fiskevårdsprojekt för att finna framtida kostnadseffektiva metoder pågår kontinuerligt. Fisketillsyn och samordning av fisketillsyn med volontärer, Sjöpolisen och Kustbevakningen har skett under året. Förvaltningen är stadens representant i fiskevårdsområdesföreningar, Fiskefrämjandet Stockholms skärgård (Leader Stockholmsbygd) och medverkar i staden samverkansgrupp för vatten- och naturvård.

Under 2014 beslutade kommunfullmäktige om ny policy för fritidsbåtlivet i Stockholm. Tillsammans med fritidsbåtlivets förhandlingsdelegation har en ny debiteringsmodell tagits fram, fastställd av idrottsnämnden i december 2015. Stort fokus ligger nu på att arbeta fram nya avtalsmallar och teckna långsiktiga avtal med fritidsbåtklubbarna i staden. Det råder en fortsatt stor efterfrågan på båtplatser för fritidsbåtar. Kötiden för en båtplats i exempelvis Hammarby Sjöstad beräknas till minst 15 år. Under året har en översyn gjorts för att öka antalet platser i stadens allmänna hamnar.

Stadens satsning på utegym är mycket uppskattad och under 2015 har flera stadsdelsförvaltningar med stöd av idrottsförvaltningen anlagt utegym. Idrottsnämndens mål om två utegym har inte kunnat uppnås. Endast utegymmet i Östberga har färdigställts. Detta beror framför allt på en långdragen upphandlingsprocess. I maj erbjöd förvaltningen instruktioner på flera av stadens utegym med hjälp av sim- och idrottshallarnas gyminstruktörer. Cirka 250 personer deltog. Dessa instruktioner når framför allt flickor/kvinnor, vilket också är syftet då det visat sig att det än så länge är fler pojkar/män som använder utegymmen. Under sommaren gavs instruktioner på utegym som ligger i anslutning till utomhusbassänger, vid strandbad i samband med satsningen "Bli vän med vatten" och på Spånga IP.

I likhet med tidigare år har motionsspåren i Ågesta och Nackareservatet underhållits genom att gallra sly och träd för att spåren ska bli bättre belysta och upplevas som mer trygga. Inför vintersäsongen sker ett omfattande arbete med att förbättra underlaget och skapa de bästa förutsättningarna för skidåkning. Intresset för skidåkning växer kraftigt i Stockholm och under året har en ny pistmaskin och snökanon införskaffats till Gärdets sportfält, där en stor skidsatsning sker under vintersäsongen i samarbete med Svenska Skidförbundet. Vintersäsongen 2014/2015 anordnades skidspår med skrapsnö på Ågesta, Gubbängens IP, Spånga IP samt

Stockholms stadion. Nytt för året var att Lillsjön plogades och isen var åkbar under en sex-veckorsperiod. Under året har belysningen i Hammarbybacken uppgraderats. Första etappen innebär ny belysning i huvudbacken, målområdet samt utegymmet. Förutom att belysningen uppgraderats för framtiden möter den nu också kraven för att backen ska få världscupstatus inför Världscupen i parallellslalom, som kommer att hållas i Hammarbybacken den 23 februari 2016.

Inom gruppträningsutbudet i stadens sim- och idrottshallar har stockholmare kunnat delta i ledarledd utomhusträning i form av löpargrupper och det allsidiga träningspasset Multi ute. Två simhallar (Eriksdalsbadet och Farsta sim- och idrottshall) har riktat Multi ute till nyblivna mammor med barnvagn.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Antalet nya utegym	1 st.	2 st.	2 st.	2015
Idrottsnämndens mål är inte uppfyllt, främst beroende på en lång upphandlingsprocess.				

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder fler motionsaktiviteter utomhus	2015-01-01	2015-12-31	
 Ta fram förslag på satsningar för det rörliga friluftslivet	2015-01-01	2015-05-31	

Nämndmål:

Föreningslivet upplever att det finns goda förutsättningar att verka i Stockholm

 Uppfylls helt

Att få barn och ungdomar att bli föreningsaktiva är den viktigaste strategin för att lägga grunden för unga stockholmare att vara fysiskt aktiva. Förvaltningen har under året redovisat för idrottsnämnden en Ung livsstil-studie av föreningsdeltagande och fysisk aktivitet hos barn och ungdomar i Stockholms stad. Bidragsreglerna har justerats för att ytterligare uppmuntra verksamhet för tonåringar och för verksamheter som inte har tävlingsdeltagande på så hög nivå som möjligt som främsta mål.

Under året har förvaltningen och Sisu Idrottsutbildarna fört samtal om utbildningsinsatser för såväl befintliga ledare som nya, unga ledare. Det har gällt utbildningar mot mobbning och kränkningar och en särskild hbtq-utbildning. Nämnden har bekostat ett antal utbildningar för föreningar i dessa frågor.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder idrottsföreningar ett förenings- och ledarutvecklingsprogram i samarbete med Sisu Idrottsutbildarna	2015-01-01	2015-12-31	
 Ta fram indikator och årsmål för 2016 om föreningslivets nöjdhet med förutsättningarna att verka i staden	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Simkunnigheten är hög i Stockholm

Uppfylls helt

Idrottsnämnden fick i budget 2015 utökade medel för att kunna genomföra särskilda satsningar på simkunnighet och säkerhetsförebyggande verksamhet för att minska antalet drunkningar i Stockholm. För att få ett helhetsgrepp kring simundervisning i Stockholms stad har samarbetet med utbildningsförvaltningen utökats. Intensivsimskola genomfördes under början av sommarlovet för de elever i årskurs 6-9 som inte uppfyllde målet i ämnet idrott och hälsa. Utbildningsförvaltningen uppskattade behovet till att motsvara cirka 700 elever. Satsningen medförde att 496 av dessa elever deltog, varav 13 från grundsärskolan. Under 2014 deltog 30 procent av de elever som saknade betyg i ämnet idrott och hälsa, vilket 2015 förbättrades till 71 procent.

Idrottsförvaltningen fortsätter att utbilda och stärka förskolepedagoger så att de upplever sig trygga i att gå till simhallen samt kunna öva vattenvana och grunderna i simteknik med verksamhetens 6-åringar. Syftet är att eleverna ska ha bättre förkunskaper inför skolsimmet. Under året har pedagoger i Farsta, Kista och Tensta deltagit i utbildning.

Fler stadsdelsförvaltningar medverkade i sommarsatsningen för att öka säkerheten vid strandbaden (2014 medverkade två förvaltningar). Projektet "Bli vän med vatten" genomfördes i Skärholmen, Södermalm, Skarpnäck och Hässelby-Vällingby. Aktuella strandbad var Sättra strandbad, Tanto-, Flaten- och Maltesholmsbadet. En rad prova på-aktiviteter erbjöds i samband med satsningen och samarbetsparter var även Stockholms Brandförsvär, Fryshuset och flera simklubbar. Samarbetet bedöms som positivt, att det finns behov av framtida gemensamma satsningar och att fler stadsdelsförvaltningar bör inkluderas.

Förvaltningen har kartlagt tider för att utveckla skolsimmet, vilket innebär utökade möjligheter för skolsim under sport- och höstlov 2016. Vidare har kartläggningen resulterat i att simföreningar i ytterstaden kommer att erbjuda simfritids framöver.

Då barn och ungdomar som har en funktionsnedsättning deltar i simundervisningen i mindre uträkning än andra barn har förvaltningen kartlagt behov och metoder för att kunna utveckla denna verksamhet. Det finns ingen heltäckande bild av målgruppens behov och simkunskaper. I samband med idrottsförvaltningens kartläggning har förvaltningen besökt skolor som besöker simhallarna för simundervisning. Utan att ha den övergripande bilden är det förvaltningens uppfattning att simkunskaperna bland dessa elever varierar och att det blir upp till föräldrarna att ta ansvar för simundervisningen. En slutsats är att de som fått möjlighet att på fritiden simma i yngre ålder i högre utsträckning har bättre vattenvana och simkunskaper än de elever som inte fått samma möjlighet. Med koppling till att simkunnighet är betygsgrundande finns det insatser att göra på området. En annan slutsats är att det finns behov av att starta fler simskolegrupper för barn och ungdomar som har en funktionsnedsättning. Att nå målgruppen kräver mer nätverkande och tid för att skapa förtroende hos målgruppen innan kursstart. Förvaltningen menar att det behövs en mer övergripande syn och strategi inom staden, främst mellan idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

För att öka kunskaperna hos stockholmarna har idrottsförvaltningen löpande under året i olika sammanhang informerat om vattensäkerhet, exempelvis genom föreläsningen "Trygg i och kring vatten" i samband med stadens Goda exempelmässa och i flera stadsdelsförvaltningar.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel som deltar i sommarsimskola 2015	70,86 %		50 %	2015
 Antal stadsdelsnämnder som medverkar i arbetet med att öka säkerheten vid strandbad	4 st.		3 st.	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder förskolepedagoger inom stadens sexårsverksamheter utbildning i att undervisa sina elever i vattenvanemomenten så att de blir trygga i och kring vatten	2015-01-01	2015-12-31	
 Erbjuder sommarsimskola i samarbete med utbildningsförvaltningen för de barn och ungdomar som inte når simkravet i grundskolans betygssystem	2015-01-01	2015-08-31	
 Kartlägga behov av skolsim för elever med funktionsnedsättning	2015-01-01	2015-12-31	
 Kartlägga tider och möjliga lösningar med syfte att frigöra yta för verksamhetsutveckling inom skolsimmet	2015-01-01	2015-12-31	
 Stärka och utveckla samarbetet med fler stadsdelsnämnder för att öka säkerheten vid strandbad	2015-01-01	2015-08-31	
 Öka kunskapen om vattensäkerhet hos stockholmarna genom informationskampanjer och föreläsningar	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna med funktionsnedsättning har förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamheter

 Uppfylls helt

Enligt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kommunerna utveckla och stödja kultur- och fritidsaktörer att erbjuda ett utbud för vuxna personer som bor i gruppbostad. I Stockholm har idrottsnämnden detta uppdrag. Under året har förvaltningen i samarbete med Stockholms universitet tagit fram forskningsrapporten "Fritiden för personer i gruppbostad - En tidsstudie av personer med intellektuell funktionsnedsättning" (ISBN: 91 86768 96 4). Förvaltningen och Älvsjö stadsdelsförvaltning har sammanställt projektrapporten "Framgångsfaktorer från projektet Aktiv fritid och hälsa i gruppbostad - ett samarbetsprojekt" (Dnr 03.03/870/2015). Idrottsförvaltningen har spridit dessa bland annat genom föreläsningar för personal och chefer i gruppbostad.

Ett nätverk för fritidsombudssamordnare i gruppbostad har bildats för att utveckla erfarenhetsutbytet i staden och för att sprida kunskap om hälsa och fritid för personer som bor i gruppbostad. Under året har nämnden blivit beviljad medel från Digital förnyelse och därigenom kunnat genomföra en förstudie för ett planerat projekt att tillgängliggöra digital information om kultur- och fritidsutbudet via läsplattor.

Förvaltningen har under året haft särskilt fokus på aktivitetsutbudet för personer boende i gruppboende i söderort. Kunskapen om verksamheterna i området har därmed ökat. När arbetet startade framkom att behovet av fler aktiviteter i området inte var lika stort som förvaltningen bedömt inför 2015. Med denna kunskap har därför endast en ny aktivitet (motionsaktivitet) tillkommit för målgruppen. Förvaltningen bedömer dock att det finns ett behov av en ny träffverksamhet. Det har hittills varit svårt att finna en aktör som vill starta en sådan verksamhet men förvaltningen arbetar för att en träffverksamhet ska kunna starta under 2016.

Under året har MåBra kurser för personal från LSS-bostäder i Hägersten-Liljeholmens och Skärholmens stadsdelsförvaltningar genomförts. I Skärholmen har det varit lyckat att först låta personalen gå kursen för att våren 2016 genomföra kursen för de boende. Boende som tidigare gått MåBra-kurs i Västertorps sim- och idrottshall har fortsatt att träna i kursen MåBra-träning.

Arbetet med att utöka aktivitetsutbudet för personer med funktionsnedsättning har medfört en ökning med 11 procent och årsmålet på 245 deltagare är därmed uppfyllt. Framför allt är det antalet deltagare i simhallarnas uppdragskurser som ökat. Ökningen beror främst på att fler uppdrag tillkommit som en följd av förvaltningens samverkan inom det upparbetade nätverket.

Förvaltningen samordnar nätverket Fritid för alla för att utbudet av idrotts- och fritidsverksamheter och kulturaktiviteter på ett bättre sätt ska nå ut och anpassas till barn och ungdomar med funktionsnedsättning i hela staden. Under 2015 har Fritid för alla utvärderats av ett konsultföretag. Utvärderingen visar att Fritid för alla till viss del har genomförts i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2005 om Spindeln i fritidsnätet. Idrottsförvaltningen har haft regelbundna nätverksträffar och samlat information om ett anpassat fritidsutbud på webbplatsen www.fritidsnatet.se, i linje med uppdraget. Utvärderingen visar också att stadsdelsförvaltningarnas kontaktpersoner har begränsade förutsättningar för att driva utvecklingsarbete och i många fall saknas förankring på strategisk nivå, vilket gör att uppdraget inte prioriteras i den utsträckning som skulle krävas för att skapa resultat. Om uppdraget ska ge ett större avtryck behövs ett tydligare uppdrag till stadsdelsnämnderna med en klar målsättning och särskilda resurser för uppdraget.

I Beckomberga sim- och idrottshall har Träffstugan, tillsammans med flera idrottsföreningar som vänder sig till personer med funktionsnedsättning, startat en öppen verksamhet i syfte att nå fysiskt inaktiva.

Under hösten genomfördes en heldag med inspirationsföreläsningar för personal i sim- och idrottshallarna med tema bemötande och fysisk aktivitet för personer som har en intellektuell funktionsnedsättning och/eller synnedsättning. Personal som arbetar i gymmen har även utbildats för att ta emot personer som har en rörelsenedsättning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Antal deltagare på idrottsförvaltningens kurser för personer med funktionsnedsättning	263 st.		245 st.	2015

	Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Anställa minst två sommarjobbande ungdomar med funktionsnedsättning	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Ansöka om projektmedel från Digital förnyelse i syfte att förbättra informationen till personer som bor i boende enligt LSS	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Byta ut 80 procent av exteriöra skyltar på uteanläggningarna	2015-01-01	2015-12-31	
!	Efter den av fastighetskontoret genomförda tillgänglighetsinventeringen upprätta en prioriteringsplan för tillgänglighetsåtgärder i anläggningarna i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor med flera	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
	Arbetet är förberett och fortsätter under 2016.			
✓	Genomföra kurs för webbredaktörer och andra kommunikativa nyckelpersoner i att skriva enklare och tydligare för att fler ska förstå	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Genomföra utbildning i olika funktionsnedsättningar för instruktörer som har aktiviteter och simskola för personer med funktionsnedsättning i Stockholms stads sim- och idrottshallar	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Kommunicera med målgruppen som bor i gruppbostad om hur kultur- och fritidsaktiviteter kan attrahera de som står helt utanför det organiserade kultur- och fritidsutbudet	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Samarbeta med Jobbtorg Stockholm inom området	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utveckla ett simskoleutbud för barn med lindrig till måttlig funktionsnedsättning	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utveckla fler kultur-, motions- och fritidsaktiviteter som är förlagda i söderort, för personer som bor i gruppbostad eller arbetar i daglig verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utveckla kursutbudet i Beckomberga sim- och idrottshall	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utveckla kursutbudet inom den egna verksamheten för barn och ungdomar med funktionsnedsättning	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utvärdera Fritid för alla	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarnas behov av idrott och motion tillgodoses i den växande staden

● Uppfylls helt

Staden har ett mål om att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030. Det är angeläget att utbudet av idrottsanläggningar och idrottsytor utvecklas för att svara mot den beräknade befolkningsökningen. Under året har idrottsnämnden beslutat om en långsiktig investeringsplan för stadens idrottsanläggningar. Planen fastställer stadens strategi för utbyggnad och reinvesteringar av idrottsanläggningar. Idrottsförvaltningen har under perioden arbetat med att implementera den långsiktiga investeringsplanen i de stadsutvecklingsprojekt som planeras. Förvaltningen har deltagit i arbetet med samordningen av utbyggnaden av nya skolor (SAMS), för samordning med utbildningsförvaltningen kring utbyggnaden av idrottshallar.

Under senare år har behovet av ytor för spontanidrott uppmärksamats allt mer och förvaltningen har påbörjat en inventering av befintliga idrottsytor där det skulle vara möjligt att utveckla möjligheter för detta. Idrottsförvaltningen strävar även efter att möta en alltmer differentierad efterfrågan på idrottsytor och har under perioden påbörjat planering för att anlägga en ny BMX-bana och en kombinerad anläggning för rollerderby och isbana för allmänhetens åkning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Antal nya spontanidrottsanläggningar på befintliga idrottsytor	1 st.		3 st.	2015
Under året har en kulananläggning uppförts intill Årstagårdens bollplan. Två projekt som planerades genomförs under året har blivit försenade och kommer att uppföras under 2016. Det är en basketytta på Gärdet samt en aktivitetspark intill Rågsveds bollplan.				

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kartlägga (och eventuellt omprioritera) tider som är möjliga för verksamhetsutveckling i de sim- och idrottshallar som ligger i ytterstadens socioekonomiskt svaga områden (Farsta, Järvaområdet och Skärholmen), med syfte att nå nämndens prioriterade grupper	2015-01-01	2015-12-31	
 Öka möjligheterna till spontanidrott på befintliga idrottsytor.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

De verksamheter som bedrivs inom ramen för idrottsnämndens uppdrag lämnar avtryck i miljön på flera olika sätt. Klimatarbetet sker kontinuerligt, baserat huvudsakligen på nämndens energiplan och miljöhandlingsplan, för att successivt minska nämndens miljö- och klimatpåverkan. Under 2015 har inte mindre än 20 energiprojekt genomförts i syfte att stärka miljöhållbarheten vid idrottsanläggningarna. Som följd av dessa energisatsningar har idrottsnämnden uppnått sina mål med att sänka energianvändningen både för elektricitet och fjärrvärme, och är på god väg att uppnå de uppsatta målen i energiplanen till 2020. Dessutom registrerades den lägsta elförbrukningen per yta för tredje året i rad och den elektricitet som används är grön el.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

 Uppfylls helt

Nämnden arbetar med att reducera den egna miljöpåverkan genom att effektivisera och där det är möjligt kompensera med förnybar energi. Energiprojekt har genomförts på flera områ-

den under 2015 där de främsta berör belysning, ventilation, isolering, uppföljning av energiförbrukning samt förnyelsebar energi.

Idrottsförvaltningen har bytt ut belysning vid elva idrottsanläggningar. I samtliga projekt sänktes energibehovet med minst 50 procent, där bland annat Sveriges största friidrottshall i Sätra fick en energieffektiv och framför allt hållbar arenabelysning med förbättrade ljusförhållanden.

Ett av de större energiprojekt som genomfördes 2015 är ersättningen av de gamla ventilationsfläktarna vid Stockholms största inomhusanläggning Eriksdalsbadet. Utöver energieffektivisering resulterade projektet i en bättre inomhusmiljö i simhallen.

För att minimera värmeförlusterna och samtidigt förbättra hållbarheten på idrottsanläggningarna har åtta energiprojekt som innebär förstärkt isolering vid fönster och innerväggar utförts under 2015. Utöver att minimera värmeförlusterna har satsningen även inneburit ett minskat värmebehov och ett bättre klimat inomhus.

För att förstärka energiuppföljningen har idrottsförvaltningen installerat energiundermätare både för värme och för vatten. Detta projekt omfattade de större idrottsanläggningarna och kommer att ge grundläggande information om hur värme och vatten förbrukas i en idrottsanläggning.

I verksamhetsplanen anges att idrottsnämnden planerar att utöka andelen förnybar energi i form av solceller. Ett planerat projekt på Husbybadet godkändes dock inte i bygglovet och ett solcellprojekt på Eriksdalsbadet är senarelagt, då taket först måste renoveras.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Elanvändning per kvadratmeter	117,65 kWh/kvm	134,42 kWh/kvm	124 kWh/kvm	32 kWh	2015

Nämndmål:

Idrottsnämnden tillhandahåller en god miljö för besökare och medarbetare

 Uppfylls helt

Klimatmätningarna i ishallarna utökades under hösten inom projekt NERIS, ett projekt som drivs av institutionen för byggnadsteknik vid KTH. Inom NERIS arrangerades fyra seminarier under hösten med temat legionella, luft, fukt och energi. Förvaltningen har prövat ny teknik för avdödning av legionella i duschar på baden i Beckomberga och Enskedehallen. Ny teknik för vattenprovtagning med analys på plats av bakterier i bassängvattnet prövas i Enskedehallen, vilket ska utvärderas 2016.

Upphandlingen av stadens kemikalieregister pågår och idrottsförvaltningen kan påbörja registrering av städ-, tvätt- och drifttekniska kemikalier under 2016. I samband med detta ska kemikaliernas miljö- och hälsoaspekter utvärderas.

I bilaga 12 och 12.1 redovisas energiresultat för 2015.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel överskridanden av totala antalet analyserade bassängvattenprover	4,84 %		10 %	2015

Målet är att underskrida 10 procent. Antal överskridanden inkluderar inte överskridna värden för klorföreningar, t ex THM.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen fortsätter arbetet med att inventera ishallarnas inomhusmiljöer	2015-01-01	2015-12-31	
 Utvärdera och samordna val av städkemikalier utifrån miljö- och hälsoaspekter, i samverkan med Stockholms Kemikaliecentrum	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Inväntar upphandlingen av kemikalieregistret som genomförs av serviceförvaltningen och miljöförvaltningen. Med hjälp av registret är det möjligt att bedöma miljö- och hälsorisker.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

 Uppfylls helt

Idrottsnämndens eget transportarbete utgörs främst av tjänstefordon, men även av en hel del arbetsfordon av olika slag. Samtliga tjänstefordon är miljöklassade. När det gäller arbetsfordon och maskiner är det betydligt svårare att finna miljöklassade sådana.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	17,86 %	17,24 %	20 %	10 %	2015
Andelen elbilar har ökat något. Under året har en äldre elbil skrotats och en ny har införskaffats.					
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
  Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	43,24 %	61,46 %	50 %	tas fram av nämnd/styrelse	VB 2015
Fordonsanvändare behöver påminnas om vikten av att tanka biogas istället för bensin och att använda anläggningskort och inte fordonskort vid tankning på dunk.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

I likhet med all annan verksamhet inom staden har idrottsnämndens verksamheter en ofrånkomlig miljöpåverkan. Nämnden arbetar långsiktigt för att denna successivt ska minska genom en rad olika åtgärder, inte minst inom energiområdet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015

Nämndmål:

Idrottsnämnden bidrar till en hållbar miljö

 Uppfylls delvis

Kartläggningen av behovet av mottagningsstationer för fritidsbåtar resulterade i att staden behöver anlägga totalt tio mottagningsstationer för latrin, för att svara upp till den miniminivå som lagstiftningen anbefaller. Antal och placering är förankrat hos miljöförvaltningen och fritidsbåtsklubbarnas förhandlingsdelegation. Idrottsförvaltningen har hittills anlagt och driftsatt fem latrinmottagningar.

Kartläggningen avseende fortsatt utveckling av spolplattor, förutom de redan anlagda plattorna vid Heleneborgs BK och på Sättravarvet, avvaktar riktlinjer från Havs- och vattenmyndigheten. Samtidigt pågår tester av andra metoder för rening av båtbottnar och idrottsförvaltningen följer aktivt utvecklingen. I en överenskommelse med miljöförvaltningen prioriterar förvaltningen latrinmottagningen.

Det huvudsakliga arbetet med att effektivisera vattenförbrukningen, som var planerat för 2015, sker först under 2016. Detta medför att nämnden inte kan nå det uppsatta årsmålet. Detta beror på att samtliga resurser har lagts på arbetet med att sänka el- och värmeförbrukningen. En annan orsak är att ombyggnaden av badvattenreningen vid Högdalens sim- och idrottshall, som är en av de anläggningar som har högst vattenförbrukning, inte har genomförts.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel bemannade idrottsanläggningar som har en avfallsplan	63,49 %		100 %	2015
Arbetet med avfallsplaner på anläggningarna, dvs. identifiering av olika behov och rutiner för att kunna hantera avfallet miljömässigt, fortsätter. Avfallsplanerna har inte prioriterats tillräckligt högt under 2015 och målvärdet har därför inte kunnat uppnås.				
 Minskad elförbrukning, antal MWh	1 750		1 750	2015
 Minskad fjärrvärmeförbrukning, antal MWh	3 450		3 450	2015
 Minskad vattenförbrukning, antal kbm	32 000		55 700	2015
Det huvudsakliga arbetet med att effektivisera vattenförbrukningen, som var planerat för 2015, sker först under 2016. Samtliga resurser har använts till att sänka el- och värmeförbrukningen. Detta medför att nämnden inte kan nå det uppsatta årsmålet.				

	Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Anlägga spolplattor för fritidsbåtar	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Anlägga toatömningsstationer för fritidsbåtar	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Kartlägga behov och etablering av spolplattor och toatömningsstationer	2015-01-01	2015-12-31	
!	Skapa rutiner för kontroll av kemikalier såsom brine, salter och granulat vid inköp och leverans	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Rutiner för kontroll av kemikalier ska byggas upp utifrån kemikalieregistrets funktioner.				

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden har under 2015 intensifierat arbetet tillsammans med Jobbtorget för att matcha praktikanter från Jobbtorget. Antalet sommarjobbare placerade inom nämndens verksamheter har ökat 2015 och även huvudkontoret har tagit emot sommarjobbare. I samband med EuroGames som genomfördes i augusti förmedlades även cirka 200 sommarjobbstillfällen till stadsdelnämnderna från projektet.

Nämnden förbättrar ständigt rutiner och arbetsprocesser i syfte att effektivisera och ge stadens invånare en bra verksamhet.

Idrottsnämnden redovisar ett nettoöverskott efter resultatdisposition om 30,5 mnkr. Enligt kommunfullmäktiges beslut i tertialrapport 2, skulle idrottsnämnden återredovisa det överskott som uppstod avseende självkostnadshyror till fastighetsnämnden. Överskottet för nämnda hyror uppgår till 15,2 mnkr och när detta avdras uppgår redovisat nettoöverskott till 15,3 mnkr. För investeringar redovisas ett nettounderskott om 1,2 mnkr.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Nämnden har under 2015 intensifierat arbetet tillsammans med Jobbtorget för att matcha praktikanter från Jobbtorget. De processer som har upprättats tillsammans med Jobbtorget och arbetsmarknadsnämnden har fungerat väl. Anläggningarna har kunnat ta emot fler aspiranter för praktik, och sedermera olika former av anställningar, än prognosticerat.

Antalet sommarjobbare placerade inom nämndens verksamheter har ökat 2015 och även huvudkontoret har tagit emot sommarjobbare. I samband med EuroGames som genomfördes i augusti förmedlades även cirka 200 sommarjobbstillfällen till stadsdelnämnderna från projektet.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	29 st.	27 st.	27 st.	500 st.	VB 2015
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 st.	3 st.	5 st.	6 700 st.	2015

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden och idrottsnämnden ska samverka i arbetet med att bereda aspiranter från jobbtorgen möjligheter till visstidsanställningar inom idrottsnämndens verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Nämnderna ska möjliggöra yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
Idrottsnämnden har inte berörts av denna aktivitet			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Omfattande effektiviseringar av verksamheten har gjorts de senaste åren för att finansiera utökad verksamhet, effekter av lönerevision, prisökningar med mera. Detta har varit nödvändigt bland annat för att täcka nedgången i simhallsintäkter de senaste åren.

I och med att intäkterna fortsatt att minska under 2015 krävs fortsatt effektivisering, om verksamheten och nya satsningar ska rymmas inom tilldelad budget.

Idrottsnämnden förbättrar ständigt rutiner och arbetsprocesser i syfte att effektivisera och ge stadens invånare en bra verksamhet. Tillsammans med fastighetsnämnden har idrottsnämnden fortsatt att utveckla de gemensamma processerna för hyror, investeringar och underhåll. Nämnden fortsätter arbetet med energieffektiviseringar, delvis tillsammans med fastighetsnämnden.

Idrottsnämnden redovisar ett nettoöverskott om 15,3 mnkr efter resultatdisposition och avdrag för överskott av hyreskostnader till fastighetsnämnden. Nettoöverskottet beror främst på lägre

personalkostnader, kapitalkostnader, energikostnader och it-kostnader än beräknat. För investeringar redovisas ett nettounderskott om 1,2 mnkr.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	0 st.	1 st.	1 st.	tas fram av nämnden	2015
På tilltänkt anläggning gjordes ett chefsbyte vilket gjorde det svårt att medverka i tävlingen.					
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	94,91 %	98,77 %	100 %	100 %	VB 2015
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	95,5 %	98,9 %	100 %	100 %	VB 2015
  Nämndens prognossäkerhet T2	-2 %	-1 %	+/-100 %	+/- 1 %	2015
Skillnaden mellan utfall och prognos i tertialrapport 2 beror främst på lägre personal- och energikostnader än beräknat. Även många små oförutsedda budgetöverskott bidrar till avvikelsen. Medel fanns därutöver avsatta inom kostnadsbudgeten för att täcka eventuellt fallande intäkter i slutet av året. Bokslutet för nämnda intäkter innebar inga större skillnader jämfört med prognoserna, vilket medförde att avsatta budgetmedel inte behövdes. Förvaltningen kommer se över uppföljningsrutinerna i syfte att förbättra prognossäkerheten för framför allt kostnaderna. För intäkterna är prognossäkerheten relativt sett god.					

Nämndmål:

Idrottsnämndens verksamhet bedrivs effektivt och rymms inom tilldelad budget

 Uppfylls helt

Idrottsnämnden redovisar ett nettoöverskott efter resultatdisposition om 30,5 mnkr. Enligt kommunfullmäktiges beslut i tertialrapport 2, skulle idrottsnämnden återredovisa det överskott som uppstod avseende självkostnadshyror till fastighetsnämnden. Överskottet för nämnda hyror uppgår till 15,2 mnkr och när detta avdras uppgår redovisat nettoöverskott till 15,3 mnkr. Nettoöverskottet beror främst på lägre kapitalkostnader, energikostnader, it-kostnader och personalkostnader än beräknat.

Nämndens investeringsbudget uppgick under året till 48,4 mnkr och avsåg framför allt anskaffning av inventarier och maskiner, fastighetsunderhåll samt friluftsanläggningar. Nettoutfallet i bokslutet uppgår till 49,6 mnkr, vilket innebär ett underskott med 1,1 mnkr.

Totalt uppgår fastighetsnämndens investeringar i idrottsanläggningar till 363,1 mnkr, vilket är en minskning med cirka 16,7 mnkr jämfört med prognos i tertialrapport 2. Utfallet innebär ett överskott om 131,8 mnkr inom ordinarie ram och 150,6 mnkr inom den utökade ramen.

Fastighetsnämnden kommer att begära överföring av outnyttjade medel samt ombudgetering av investeringsmedel om cirka 378,6 mnkr. Detta avser upprustning av Åkeshovs sim- och idrottshall, läktare på Grimsta idrottsplats, enkel idrottshall på Grimstaskolan, upprustning av Högdalens sim- och idrottshall samt skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

I arbetet för ett demokratiskt hållbart Stockholm har idrottsnämnden tagit fram nya etiska riktlinjer som behandlar jämställdhets- och mångfaldsfrågor såväl som hbtq, arbetsglädje samt vikten av ett gott bemötande. Nämnden har även under året utvecklat och systematiserat sitt arbete med jämställdhetsintegrerad budgetering, som ett led i stadens förberedelser att påbörja arbetet med genusbudgetering. Barn och ungas rättigheter och perspektiv beaktas i nämndens utredningar och beslut, bland annat genom att använda en barnchecklista och göra barnkonsekvensanalyser. En barnkonsekvensanalys har exempelvis gjorts för Kristinebergshallarna som ska byggas 2017-2019. Nämnden har fortsatt sin översyn av föreningsdrivna idrottsanläggningar för att pröva om IOP, idéburet offentligt partnerskap, kan användas som driftsform vid dessa anläggningar. De upphandlingar som gjorts har varit kvalitetssäkrade och genomförts med beaktande av social och ekologisk hållbarhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Under året har nämnden utvecklat och systematiserat sitt arbete med jämställdhetsintegrerad budgetering. Områden som särskilt har granskats ur ett jämställdhetsperspektiv är investeringsbudgeten och budgeten för föreningsbidrag.

Nämnden har bekostat föreningsutbildningar genomförda av Sisu Idrottsutbildarna inom frågor som rör diskriminering, kränkning och mobbning. Därutöver har nämnden påbörjat planering med flera förbund om en större utbildningsinsats för unga ledare. Denna satsning sträcker sig över flera år och ska hjälpa föreningarna inom berörda idrotter att rekrytera, utbilda och sedan behålla unga ledare i sina verksamheter.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka ett etniskt- och könssegregerat idrottsliv.	2015-01-01	2015-12-31	
  Idrottsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning på kvinnor respektive män, flickor respektive pojkar	2015-01-01	2015-12-31	
  Nämnden ansvarar för att sådana utbildningsinsatser finns att tillgå för att föreningslivets ledare får möjlighet till relevanta utbildningar, bland annat i arbetet för att förebygga diskriminering, kränkningar och mobbing inom idrotten	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna upplever stadens idrottsanläggningar som välkomnande och attraktiva

● Uppfylls helt

Arbetet med att kvalitetssäkra verksamheten i sim- och idrottshallarna är ständigt pågående, ny personal i ansvarsfunktioner har utbildats och antalet kvalitetssäkringstillfällen följs upp. Den kvalitetssäkringsmetod som används är inarbetad och återkommande. Syftet är att arbetet ska märkas gentemot kund, att bemötande i verksamheterna tillsammans med kvaliteten bidrar till en positiv upplevelse och därigenom till ökad fysisk aktivitet. Inom höstens gymutbildningar har personal utbildats i träning och bemötande av olika målgrupper såsom barn-/ungdomar, seniorer, de som har en rörelsenedsättning och träning i samband med graviditet.

I början av hösten genomfördes Öppet hus i simhallarna. Syftet var att lyfta fram anläggningarnas utbud - främst av kom igång-karaktär. Målgrupperna var främst barn från 9 år, ungdomar, personer med funktionsnedsättning och inaktiva vuxna. Besökarna kunde prova på kurser, gruppträningspass, gymträning, livräddning och på en del anläggningar även föreningsaktiviteter. Några anläggningar hade sockerutställning och informationsbord i entrén med höstens informationsblad, hygieninformation och budskap om säkerhet kring vatten.

I slutet av hösten genomfördes inspirationsveckor för dem som tränar i simhallarna med en rad extra aktiviteter där syftet var att prova nytt och inte tappa träningslusten i höstmörkret.

Flera anläggningar har deltagit i lokala centrumdagar och liknande tillfällen för att möta stockholmarna som inte brukar besöka anläggningarna. Det visar sig ofta att många inte är medvetna om närheten till simhallen och vilket utbud som finns att tillgå.

Anläggningsråden är ett viktigt forum där föreningar från samma anläggning träffar förvaltningen för att bland annat diskutera utvecklingsfrågor och hur verksamheten och anläggningen kan förbättras. Ofta har föreningarna stort utbyte av att diskutera med andra föreningar om hur förbättringar kan ske genom samarbete och hur lokaler och redskap kan utnyttjas effektivare.

Den kundundersökning förvaltningen genomför i sim- och idrottshallarna vartannat år visar tydligt att städningen är viktig för besökarna, det ska vara rent och snyggt. För att öka effektiviteten och kvaliteten i städningen har framför allt den extrapersonal som arbetar kvällar och helger gått städutbildning, för att förbättra städnivån även på dessa tider.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
● Antal genomförda möten med anläggningsråden	43 st.		40 st.	2015
● Nöjd kundindex på stadens sim- och idrottshallar	75		72	2015
Kundundersökningar i stadens simhallar genomförs vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes 2014.				

	Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra städbildningar för medarbetare på anläggningarna	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utse en städsamordnare för idrottsförvaltningens arbete med städning av idrottsanläggningarna	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

◆ Uppfylls delvis

Det är viktigt att Stockholms stad och idrottsnämnden attraherar nya och utvecklar befintliga medarbetare. Det är viktigt att ha arbetsplatser där medarbetare mår bra både fysiskt och psykiskt. Förvaltningen har under året stärkt anläggningscheferna i sitt ledarskap samt genomfört grundläggande arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer och skyddsombud.

I den senaste medarbetarenkäten tangerar utfallet årsmålen i flera av frågorna och förvaltningen fortsätter sitt arbete för att höja resultaten ytterligare i kommande medarbetarenkäter. En uppföljning av jämställdhets- och mångfaldsplanen 2013-2015 redovisas i *bilaga 10*.

	Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Aktivt Medskapandeindex	77	77	78	82	2015
●	Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %	100 %	2015
◆	Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	87 %		100 %	100 %	2015
◆	Ledarskapsindex	77		78	78	2015
◆	Motivationsindex	76		78	82	2015
◆	Sjukfrånvaro	4,6 %	3,9 %	3,9 %	4,4 %	VB 2015
Årsmålet på 3,9 % uppfattades utmanande redan tidigt under året och sjukfrånvarons traditionellt låga nivå på idrottsförvaltningen gör att gränsen för fortsatta sänkningar är nådd. Ökningen på förvaltningen sticker dock inte ut i ett övergripande perspektiv jämfört med staden och samhället i övrigt. Arbetet internt med fokus på att förebygga ohälsa och att ta tillvara medarbetarnas arbetsförmåga trots partiell sjukskrivning fortsätter tillsammans med externa resurser så som företagshälsovård och försäkringskassa.						
■	Sjukfrånvaro dag 1-14	1,6 %		1,3 %	tas fram av nämnden	VB 2015
Förvaltningen arbetar aktivt med upprepade korttidsfrånvaro. Chef har samtal med enskilda medarbetare senast efter fyra frånvarotillfällen under en sexmånadersperiod. Ett samtalsunderlag som stöd vid dessa samtal finns att tillgå. De korta sjukfallen har trots detta ökat under året och följer i princip den rådande sjukfrånvaroutvecklingen i staden och i samhället i övrigt. Eventuellt bör uppföljning och handledning avseende de tidiga samtalen intensifieras.						
◆	Styrningsindex	78		79	82	2015

Nämndmål:

Idrottsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande arbetsplatser

 Uppfylls helt

Idrottsförvaltningen har under 2015 på olika sätt arbetat för att vara en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande arbetsplatser. Med anledning av EuroGames sommaren 2015 och kommunstyrelsens beslut i verksamhetsplanen för 2014 att ta fram ett program för hbtq-arbete har bemötandefrågan fått praktiskt genomslag i förvaltningen på alla nivåer. Detta har bland annat resulterat i nya etiska riktlinjer som tagits fram av en referensgrupp bestående av representanter från olika avdelningar, chefer och medarbetare i förvaltningen. Med de etiska riktlinjerna behandlas såväl jämställdhets- och mångfaldsfrågor och hbtq, som vikten av ett gott bemötande och värdet av arbetsglädje.

I maj genomfördes förvaltningens årliga gemensamma aktivitetsdag, detta år uppdelat på två tillfällen för att så många medarbetare som möjligt skulle kunna delta. 2015 års aktivitetsdag genomfördes i innerstan vid Tantolundens bollplan. Allt från afrikansk dans till kluriga teambuildningövningar erbjöds. Under oktober månad arrangerades i likhet med tidigare år en hälsokampanj. Till "Årets hälsosamma arbetsplats" utsågs Eriksdalsbadet.

Förvaltningen har ett hälsofrämjande internt arbete som bedrivs med hjälp av de hälsoombud som finns ute på arbetsplatserna. I augusti träffades alla chefer och hälsoombud och lyssnade till en inspirationsföreläsning med temat Senaste nytt om fysisk aktivitet och den farliga "sitt-sjukan". Syftet med dessa träffar är att chefer tillsammans med sina respektive hälsoombud ska få ytterligare inspiration till hälsoarbetet på arbetsplatsen.

Vidare har förvaltningen utvärderat det hälsoprojekt för ökad hälsokompetens som pågått under 18 månader och som avslutades under 2015. Detta projekt var lyckosamt och förvaltningen har därför beslutat att starta ytterligare ett hälsoprojekt under 2016.

Under hösten har alla chefer och skyddsombud genomgått en grundläggande arbetsmiljöutbildning om totalt två dagar för att stärka kunskaperna att driva ett systematiskt arbetsmiljöarbete inom sin verksamhet.

Förvaltningen har under 2015 genomfört ett ledarutvecklingsprogram för 18 chefer, merparten anläggningschefer. Programmet har omfattat heldagar i grupp samt individuella coachingtillfällen. Syftet var att cheferna skulle få ökade kunskaper i ledarskap, personlig ledarstil och ledarförmågor. Under 2015 har även uppföljning skett av det kompetensutvecklingsprogram för arbetsledare som genomfördes 2014.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
 Andel arbetsplatser som har tagit fram och arbetat med handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarenkäten, avseende de hälsorelaterade frågorna	58,82 %		100 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
Ansvar för att dels ta fram handlingsplan utifrån resultatet i medarbetarenkäten gällande de hälsorelaterade frågorna och att dessutom arbeta med handlingsplanen ligger på respektive chef. I detta arbete finns personalenheten behjälplig. Personalenheten har inhämtat uppgifter från samtliga chefer om handlingsplan tagits fram och om man arbetat med denna, men inte jobbat aktivt med att följa upp och kontinuerligt kontrollera att detta sker. Eventuellt bör stöd och uppföljningsrutiner för detta arbete utvecklas då de hälsorelaterade frågorna är prioriterade i förvaltningen.				

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Följa upp sjukfrånvarande	2015-08-25	2015-12-31	
✓ Genomföra ledarutvecklingsprogram för anläggningschefer inom driftavdelningen	2015-01-01	2015-08-31	
✓ Genomföra workshops för idrottsförvaltningens medarbetare i syfte att reflektera över betydelsen av ett gott bemötande och hur detta kan utvecklas	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Sprida goda exempel genom att på intranätet lyfta fram arbetsplatser som arbetar aktivt med hälsoarbetet	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Förvaltningen går regelbundet ut med förfrågningar till medarbetare med deltidsanställning om intresse finns för höjd sysselsättningsgrad. De som svarar ja kan erbjudas en högre sysselsättningsgrad. Förvaltningen uppmanar även medarbetare med deltidsanställning att anmäla intresse för höjd sysselsättningsgrad till personalansvarig chef.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

● Uppfylls helt

Barn och unga är idrottsnämndens främsta målgrupp. Barn och ungas rättigheter och perspektiv har beaktats i beslut och utredningar under året.

Nämndmål:

Barn och ungas rättigheter respekteras och nämnden lever upp till barnkonventionen

● Uppfylls helt

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att stärka barnperspektivet i verksamheterna. Barnchecklistan har använts bland annat när tjänsteutlåtanden som berör barn tas fram. En barnkonsekvensanalys har tagits fram på Husbybadets öppna verksamhet, där barn och ungdomar har varit delaktiga från början och haft synpunkter på verksamheten. Farsta sim- och idrotts-hall har arbetat med att utveckla verksamhetsutbudet vid anläggningen tillsammans med en

referensgrupp av ungdomar. I enlighet med barnchecklistan har ungdomar fått vara med och välja vilka idrotter/motionsformer som lovverksamheten ska innehålla på Farsta sim- och idrottshall.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Barnchecklistan implementeras på driftavdelningens enheter, i simskolesatsningen samt inom utvecklingsavdelningen	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Ta fram en indikator för nämndmålet	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

● Uppfylls helt

Idrottsnämnden berörs av två delmål Inom Kultur i ögonhöjd: "Barn och ungdomars behov beaktas vad gäller den fysiska miljön där barn vistas" och "Staden stödjer entreprenörskap inom kultur och media". Nämnden bidrar till målen genom att i alla beslut beskriva vilka konsekvenser förslaget innebär för barn och ungdomar samt genom de barnkonsekvensanalyser som genomförs vid investeringar och i verksamheterna.

Nämndmål:

Barn och ungdomars behov beaktas när nya idrottsanläggningar planeras och befintliga renoveras

● Uppfylls helt

En barnkonsekvensanalys har tagits fram för Kristinebergshallarna som ska byggas 2017-2019. Barn från en närbelägen skola har fått vara med och tycka till och kommit med idéer till utformningen av anläggningen. Barnkonsekvensanalys har också genomförts för Åkeshovs sim- och idrottshall i anslutning till den omfattande upprustning som sker av anläggningen. Barnchecklistan används när tjänsteutlåtanden som berör renoveringar av befintliga idrottsanläggningar och vid byggnation av nya idrottsanläggningar tas fram.

Indikatorer	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
● Utförda barnkonsekvensanalyser i samband med att nya idrottshallar och simhallar planeras och äldre renoveras	1		1	2015
● Utförda barnkonsekvensanalyser i samband med att nya verksamheter startar i sim- och idrottshallarna	1		1	2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utveckla arbetssätt för att säkerställa att barn och ungdomars behov tillgodoses i verksamheten i stadens sim- och idrottshallar samt i de beställningar av investeringar som görs till fastighetskontoret	2015-05-22	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

I samband med de upphandlingar av varor och tjänster som förvaltningen har gjort under verksamhetsåret 2015, har förvaltningen genomgående ställt krav på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte får ingå. Detta ska bland annat bidra till att målen i stadens såväl som nämndens miljöprogram nås.

Under verksamhetsåret har förvaltningen fortsatt arbetet med översynen av föreningsdrivna idrottsanläggningar för att pröva om IOP, idéburet offentligt partnerskap, kan användas som driftsform för föreningsdrivna idrottsanläggningar.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Nämndmål:

Upphandlingar är kvalitetssäkrade och genomförs med beaktande av social och ekologisk hållbarhet

● Uppfylls helt

Förvaltningen har ställt relevanta krav, enligt LOU, på genomförda upphandlingar av varor och tjänster under verksamhetsåret. Under året har förvaltningen tagit fram uppföljningsmatrix/uppföljningsinstrument. Uppföljningsmatrisen är uppbyggd utifrån de krav som ställs i förfrågningsunderlaget. Uppföljningsmatrisen täcker in allt från städning och kundservice till finansiella uppgifter.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	Period
●	Andelen relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställs att leverantören följer "Vita jobbmodellen"	100 %		100 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utveckla uppföljningen av upphandlade leverantörer	2015-01-01	2015-12-31	
Uppföljningsmatrisen har implementerats under verksamhetsåret.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Sammanfattning

Idrottsnämnden redovisar ett nettoöverskott efter resultatdisposition om 30,5 mnkr. Enligt kommunfullmäktiges beslut i tertialrapport 2, skulle idrottsnämnden återredovisa det överskott som uppstod avseende självkostnadshyror till fastighetsnämnden. Överskottet för nämnda hyror uppgår till 15,2 mnkr och när detta dras av uppgår redovisat nettoöverskott till 15,3 mnkr.

Viss osäkerhet har inrymts i prognoserna för energikostnader, intäkter för planhyror samt intäkter för sim- och idrottshallarna avseende årets sista månader. Till följd av denna osäkerhet reserverades budgetmedel på kostnadssidan. Bokslutet för nämnda intäkter innebar inga större skillnader jämfört med prognoserna, vilket medförde att avsatta budgetmedel inte behövdes. Därutöver beror nettoöverskottet främst på lägre kapitalkostnader, energikostnader, it-kostnader och personalkostnader än beräknat. Även många mindre överskott, som inte ingått i prognoserna under året, bidrar till det relativt stora överskottet. Sammanlagt blir totalsumman av dessa mindre överskott relativt hög.

I budget 2015 tilldelades nämnden extra medel för olika satsningar, alla dessa har inte hunnit få helårseffekt eller av andra orsaker inte kunna förbrukats fullt ut under året, vilket förklaras utförligare nedan.

Förvaltningen kommer att analysera utfallet utförligt för att säkerställa att budget 2016 fördelats på ett bra sätt i verksamhetsplan 2016. Beroende på vilka behov som finns kan vissa justeringar av fördelningen behövas. Därutöver ska uppföljningsrutinerna ses över i syfte att förbättra prognossäkerheten för framför allt kostnaderna. För intäkterna är prognossäkerheten relativt god.

Intäkter för planhyror

Redovisade intäkter 2015 uppgår till 97,1 mnkr, vilket innebär ett underskott jämfört med budget om 3,2 mnkr och en minskning jämfört med 2014 med 1,9 mnkr. Både underskott jämfört med budget samt minskningen av intäkter jämfört med utfall 2014 förklaras av lägre intäkter för idrottshallar. I båda fallen handlar det om nya och gamla idrottshallar, främst inom enheterna idrott sydost och idrott sydväst.

Sim- och idrottshallarnas försäljning

Redovisade intäkter 2015 uppgår till 139,8 mnkr, vilket innebär ett underskott jämfört med budget om 5,0 mnkr och en minskning jämfört med 2014 med 9,2 mnkr. För intäkterna avseende engångsbiljetter, årskort och rabattkort redovisas ett underskott om 4,5 mnkr. Störst underskott återfinns hos Kronobergsbadet som varit stängt större delen av året. Därutöver återfinns det största underskottet hos Eriksdalsbadet, men även flera andra anläggningar redovisar

underskott jämfört med budget. Resterade underskott förklaras av lägre intäkter för kurser och simskola.

Hyresintäkter

Inom förvaltningsgemensamt uppgår hyresintäkterna under året till 16,9 mnkr, vilket medfört ett överskott om cirka 0,9 mnkr jämfört med budget 2015. Detta beror främst på att hyresintäkterna för några av hyresgästerna i Åkeshovs sim- och idrottshall sänkts i budget på grund av stängningen för upprustning, men det har senare visat sig att hyresgästerna kunnat stanna kvar, samt tillkomna och utökade avtal. Jämfört med bokslut 2014 har hyresintäkterna ökat med 0,5 mnkr.

Personalkostnader

Redovisade kostnader 2015 uppgår till 226,6 mnkr, vilket innebär ett överskott jämfört med budget om 4,3 mnkr och en minskning jämfört med utfall 2014 med 1,9 mnkr. Egentligen uppgår överskottet till 7,7 mnkr på grund av att överförd resultatfond avsattes till personalkostnader. Inom driftavdelningen redovisas ett överskott om 8,7 mnkr, vilket återfinns hos flera enheter. Delvis förklaras överskottet av att tilldelade medel för visstidsanställningar inte hunnit få helårseffekt, att beräknad utökning av skolgymnastiksalor inte gått så fort som beräknat, att flera anläggningar varit stängda periodvis under året samt tillfälliga vakanser.

Energikostnader

Redovisade kostnader 2015 uppgår till 76,2 mnkr, vilket innebär ett överskott jämfört med budget om 4,9 mnkr och en minskning jämfört med utfall 2014 med 1,8 mnkr. Överskottet förklaras främst av lägre fjärrvärmekostnader än beräknat för sim- och idrottshallar. För Nälstabadet har inte kostnaderna blivit lika stora som beräknat, bland annat beroende på att kostnadsökning till följd av tätlösningen ännu inte fått full effekt.

Fastighetsunderhåll och fastighetsdrift

Budgeten för fastighetsunderhåll, som avser inre underhåll och underhåll av tekniska installationer, uppgick under året till 25,3 mnkr. Bokförda kostnader 2015 uppgår till totalt 24,2 mnkr, vilket innebär ett överskott med 1,1 mnkr jämfört med ursprunglig budget. Det beror framför allt på att kostnaderna för det felavhjälpande underhållet för tekniska installationer och badvatten har minskat jämfört med 2014 medan kostnaderna för felavhjälpande underhåll på kylanläggningar har ökat. Vidare har det planerade underhållet minskat, några projekt har flyttats fram till 2016 och några projekt har flyttats från fastighetsunderhåll till underhållsinvestering i och med övergången till komponentredovisning under 2015. Se även redovisning i *bilaga 3*.

För fastighetsdrift och teknisk tillsyn uppgår kostnaderna i bokslutet till 12,8 mnkr, vilket är ett överskott jämfört med budget om 0,6 mnkr. Jämfört med bokslut 2014 har kostnaderna för tillsyn enligt avtal minskat med cirka 0,5 mnkr medan kostnaderna för drift är nästan oförändrade.

Hyreskostnader

Nämndens hyreskostnader uppgick 2015 till totalt 282,2 mnkr inklusive hyra för förvaltningskontoret. Sammanlagt innebär detta ett överskott om 17,4 mnkr jämfört med budget. Jämfört med bokslut 2014 har hyreskostnaderna minskat med 31,9 mnkr genom minskade hyror till fastighetsnämnden. Jämfört med tertialrapport 2 innebär bokslutet ökade hyreskostnader om cirka 0,2 mnkr i huvudsak på grund av hyrestillägg från fastighetsnämnden.

I tabellen redovisas totala hyreskostnader i bokslut 2015 jämfört med justerad verksamhetsplan 2015 samt bokslut 2014 och prognos i tertialrapport 2 2015.

Mnkr	Bokslut 2014	T2 2015	Justerat VP 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Hyror FN (exkl tidigare förhyrda anläggningar)	270,6	240,1	255,7	240,5	15,2
Hyror FN (Forsgrenska, Sjöstadshallen)	11,3	11,0	11,3	11,1	0,2
Extern förhyrda verksamhetslokaler	27,8	27,3	28,4	26,8	1,6
Förvaltningskontoret	4,3	3,6	4,1	3,7	0,5
Hyror totalt	314,1	282,0	299,5	282,2	17,4

I prognoser under året redovisades ett beräknat överskott om 15,9 mnkr jämfört med budget för hyror till fastighetsnämnden. Anledningen till sänkningen beror på förändringar i tilläggs-hyror och nya projekt där förändringar skett sedan verksamhetsplan. Framför allt har stora projekt förskjutits i tid eller försenats samt att några projekt visar lägre kostnader.

I bokslutet redovisas ett överskott om 15,4 mnkr för hyror till fastighetsnämnden.

För externt hyrda lokaler redovisas ett överskott om 2,1 mnkr. Detta beror på att renoveringen av Kronobergsbadet har dragit ut på tiden samt att nämnden har fått hyreskompensation på grund av renoveringar i förvaltningshuset.

Övriga kostnader

Inom utvecklingsavdelningen redovisas ett stort underskott beroende på en kostnad på 8,1 mnkr från fastighetsnämnden för förgävesprojektering av skridsko- och bandyhallen i Tallkrogen. Detta täcks av överskott inom förvaltningsgemensamt, där medel avsatts under året för att täcka viss osäkerhet och oförutsedda kostnader. Inom förvaltningsgemensamt redovisas även ett överskott för it-kostnader om 3,7 mnkr, vilket till stor del beror på att leverantörerna inte kunnat leverera utvecklingsåtgärder i önskad omfattning. Inom driftavdelningen har tilldelade medel för installationer av kortlås om 2 mnkr inte förbrukats, vilket beror på att utökningen av antalet kortlås inte kunnat genomföras så fort som önskats.

Kapitalkostnader

Nämndens budget för kapitalkostnader uppgick under året till 30,9 mnkr. I bokslutet uppgår kostnaderna för avskrivningar och internränta till sammanlagt 25,0 mnkr, vilket innebär ett överskott om 5,9 mnkr. Överskottet beror framför allt på övergången till komponentredovisning. Jämfört med 2014 har kapitalkostnaderna minskat med 4,5 mnkr.

Bokslut per avdelning/stab jämfört med budget

Tabellen nedan visar hur justerad budget, bokslut samt avvikelse för intäkter och kostnader per avdelning, kapitalkostnader och redovisning av resultatfond fördelas på avdelningar/staber.

Mnkr	Kostnader			Intäkter			Netto av- vikelse
	Just. budget 2015	Bokslut 2015	Av- vikelse	Just. budget 2015	Bokslut 2015	Av- vikelse	
Förvaltningsledning, stab och nämnd	18,6	19,1	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,5
Utvecklingsavdelningen	75,7	82,8	-7,1	1,3	1,8	0,5	-6,6
Driftavdelningen	318,2	312,1	6,1	255,9	249,3	-6,6	-0,5
- varav underhåll	25,3	24,2	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
- varav fastighetsdrift	13,4	12,8	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6
- varav friluftsvksamhet	17,2	15,7	1,5	11,5	9,9	-1,6	-0,1
- varav övrigt	262,3	259,4	2,9	244,4	239,4	-5,0	-2,1
Avdelningen för lednings- och verksamhetsstöd	29,8	30,3	-0,5	4,9	4,8	-0,1	-0,6
- varav entreprenad driven verk.	10,0	10,0	0,0	4,9	4,8	-0,1	-0,1
Förvaltningsgemensamt	407,3	379,4	27,9	22,7	24,2	1,5	29,4
- varav hyror	295,4	278,4	17,0	16,1	16,9	0,8	17,8
- varav energikostnader	79,6	74,4	5,2	0,0	0,0	0,0	5,2
- varav övrigt	32,3	26,6	5,7	6,6	7,3	0,7	6,4
Kapitalkostnader	30,9	25,0	5,9	0,0	0,0	0,0	5,9
Totalt:	880,5	848,7	31,8	284,8	280,1	-4,7	27,1
Resultatdisposition							3,4
Totalt efter resultatdisposition:							30,5
Begärd budgetjustering överskott hyror fastighetsnämnden							-15,2
Totalt efter begärd budgetjustering, exklusive överskott hyror fastighetsnämnden:							15,3

En specifikation av utfall och avvikelser redovisa i *bilaga 1*.

Utfall jämfört med prognoser

I tabellen nedan redovisas kostnads- och intäktsprognoserna enligt nämndens tertialrapporter samt bokslut.

Mnkr	T1	T2	Bokslut
<i>Driftbudget</i>			
Kostnader	862,3	862,3	848,7
Intäkter	281,5	279,5	280,1
Nettokostnad:	580,8	582,8	568,6

Minskningen av kostnaderna med 13,6 mnkr mellan bokslutet och prognos i tertialrapport 2 förklaras främst av minskade personalkostnader med 10,4 mnkr och energikostnader med 2,6 mnkr. Personalkostnadsminskningen återfinns till största delen hos driftavdelningen och beror på tidigare beskrivna orsaker.

Ökningen av intäkterna med 0,6 mnkr mellan bokslutet och prognos i tertialrapport 2 beror främst på ökade övriga intäkter inom driftavdelningen. Samtidigt blev intäkterna för planhyror och simhallarnas försäljning marginellt lägre i bokslutet jämfört med prognosen i tertialrapport 2.

Kostnads- och intäktsutveckling

I nedanstående tabell redovisas kostnads- och intäktsutvecklingen mellan 2014 och 2015.

Mnkr	Bokslut 2014	Bokslut 2015	För- ändring	Proc. förändr.
Personal	223,0	226,6	3,6	2%
El/va/värme	78,0	76,2	-1,8	-2%
Lokal- och markhyror	319,9	291,7	-28,2	-9%
Föreningsstöd	53,7	64,3	10,6	20%
Fastighetsdrift och underhåll	56,3	37,0	-19,3	-34%
Övrigt	121,9	127,6	5,7	5%
Kapitalkostnader	29,4	25,3	-4,1	-14%
Summa kostnader	882,2	848,7	-33,5	-4%
Försäljning sim- o idrottshallar	149,0	139,8	-9,2	-6%
Tillfälliga lokalupplåtelser (planhyror)	99,0	97,1	-1,9	-2%
Hyres- och arrende intäkter	27,6	23,7	-3,9	-14%
Övrigt	25,7	19,5	-6,2	-24%
Summa intäkter	301,3	280,1	-21,2	-7%
Netto	580,9	568,6	-12,3	-2%

Personalkostnaderna har ökat med 3,6 mnkr. Beräknad kostnad för 2015 års lönerörelse är cirka 5 mnkr. Övrig förändring förklaras främst av minskade kostnader inom flera enheter inom driftavdelningen, bland annat ingår inte kostnader för Liljeholmshallen 2015 i och med att driften upphandlats. Minskade kostnader för hyror, fastighetsdrift och underhåll beror främst på införandet av komponentredovisning. Även minskningen av kapitalkostnader beror till viss del på införandet av komponentredovisning men även på sänkt internränta 2015.

Den ökade kostnaden för föreningsstöd beror på utökad budget 2015 och ökningen av övriga kostnader beror främst på kostnaden för förgävesprojektering av en skridsko- och bandyhall i Tallkrogen.

Intäkterna för sim- och idrottshallarnas försäljning har minskat vilket till största delen beror på att Åkeshovs sim- och idrottshall samt Kronobergsbadet varit stängda under delar av året. Intäkterna för planhyror avseende idrottshallar har minskat jämfört med 2014. Minskningen av hyres- och arrendeintäkter beror främst på att en del av intäkterna för båtspport redovisats inom investeringsbudgeten 2015 för att täcka investeringsutgifter. Övriga intäkter har minskat, vilket främst beror på minskade intäkter för fiskeverksamhet samt att ingen fakturering skett 2015 avseende Järvalyftet, eftersom nämnden fått ytterstadsmedel tilldelade i budgeten istället.

Nedanstående tabell visar försäljningen av års- och halvårskort 2013 och 2014 samt förändringen mellan åren.

	<i>Försäljning (antal)</i>		<i>Förändring</i>	
	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>Antal</i>	<i>%</i>
Eriksdalsbadet	10 080	9 881	-199	-2%
Farsta sim- och idrottshall	2 520	2 515	-5	0%
Forsgrénska badet	4 067	3 941	-126	-3%
GIH-badet	834	797	-37	-4%
Husbybadet	1 768	1 895	127	7%
Kampementsbadet	34	40	6	18%
Kronobergsbadet	543	290	-253	-47%
Liljeholmsbadet	165	168	3	2%
Nälstabadet	31	13	-18	-58%
Sandsborgsbadet	489	500	11	2%
Skärholmens sim- och idrottshall	2 409	2 517	108	4%
Tensta sim- och idrottshall	1 867	1 797	-70	-4%
Vällingby sim- och idrottshall	3 025	2 856	-169	-6%
Västertorps sim- och idrottshall	3 658	3 591	-67	-2%
Åkeshovs sim- och idrottshall	2 020	262	-1 758	-87%
Totalt	33 510	31 063	-2 447	-7,3%
Totalt exklusive Kronoberg och Åkeshov	30 947	30 511	-436	-1,4%

Totalt har antal sålda kort minskat med 2 447. Kronobergsbadet har varit stängt till och med november och Åkeshovs sim- och idrottshall från och med maj. Exklusive nämnda anläggningar har sålda årskort endast minskat med 436 kort, vilket motsvarar 1,4 procent. Försäljningen av badårskort och halvårskort har ökat, samtidigt som försäljningen av årskort som inkluderar träning och bad har minskat.

Resultatenheter

Enheten idrottsplatser i västerort upphörde som intraprenad vid årsskiftet och resultatfonden övergick därmed till nämnden 2015. Detta innebär att ingen resultatöverföring beräknas ske till 2016.

Investeringar

Maskiner, inventarier och friluft

Idrottsnämndens investeringsbudget för inventarier, maskiner och friluft uppgick under året till 32,0 mnkr efter godkänd budgetjustering om 5,0 mnkr för belysning i Hammarbybacken. I bokslut uppgår utgifterna till 32,9 mnkr, vilket innebär ett underskott om 0,9 mnkr.

Nämndens investeringar fördelas enligt följande:

<i>Mnkr</i>	Justerat VP 2015	Bokslut	Avvikelse
Anläggningsskyltar	0,5	0,2	-0,3
Arbetsplatsåtgärder	0,1	0,1	0,0
Friluftsområden och båtsport	12,0	12,6	0,6
Förvaltningskontoret	0,1	0,3	0,3
Inventarier	4,4	5,2	0,8
Inventarier nya hallar	3,6	2,6	-1,0
Inventarier nya konstgräsplaner	0,2	0,8	0,6
Maskiner	8,1	8,9	0,8
Miljöinvesteringar	0,3	0,2	-0,1
Säkerhetsåtgärder	2,0	2,0	0,0
Reserv oförutsett	0,8	0,0	-0,8
Summa investeringar	32,0	32,9	0,9

Utöver maskiner och inventarier till idrottsdriften samt fortsatta satsningar på friluftsanläggningar avsattes en del av anslaget till investeringar i säkerhet, som nyckelskåp, passage- och larmsystem samt säkerhetskåp och IT-utrustning till förvaltningskontoret.

För anslagen till maskiner har under året inköp av ismaskiner gjorts till Mälarhöjdens idrottsplats och Stora Mossens idrottsplats. En pistmaskin köptes in till Gärdets sportfält, redskapsbärare till Hammarbybacken samt Stadion och konstgräsmaskiner till Sättra idrottsplats samt Kärrtorps idrottsplats. Rotorklippare och skurmaskiner har köpts in till flera idrottsanläggningar samt en miljöbil till Stadion.

De största satsningarna inom inventarieranslagen avsåg inventarier till nya idrottshallar, ishockeysarg till Spånga idrottsplats, kontanthanteringsapparater i flera sim- och idrottshallar samt fotbollsmål till ett antal bollplaner. Utöver detta har gymnastikutrustning köpts in till flera anläggningar. Resultattavlor, matchklockor, innebandysarger och ljudanläggningar har även köpts in.

Under året avslutades diverse säkerhetsarbeten gällande passage, kamera, larm och lås på bland annat Gubbängens idrottsplats, Liljeholmshallen, Nälstabadet och Liljeholmsbadet. Nyckelskåp installerades på Eriksdalsbadet, Thorildshallen och Blackebergshallen. Även miljöinvesteringar genomfördes på Grimsta idrottsplats, Stora Mossens idrottsplats och Husby ishall.

Inom friluftsen har ett utegym färdigställt i Östberga, en brygga har renoverats vid Gröndals båtklubb och belysning uppförts i Hammarbybacken. Installation av spolplatta har färdigställt i Räcksta Sjöborge och latrintömningsstationer har uppförts i Sättra, Dalbo och Traneberg.

Investeringar i fastighetsunderhåll

Nämndens budget för investeringar i fastighetsunderhåll, inklusive friluftsanläggningar, utgör 16,4 mnkr av den totala budgeten för investeringar 2015, till följd av att staden numera til-

lämpar komponentredovisning. Tabellen nedan visar verksamhetsplan 2015, bokförd nettokostnad och avvikelse per kategori/projekt.

<i>Mnkr</i>	Bokförd		
	VP 2015	nettokostnad	Avvikelse
Bassängbad	0,1	0,1	0,1
Bollplaner	0,0	0,0	0,0
Friluft	0,4	0,6	0,2
Gemensamt	0,0	0,0	0,0
Idrottshallar	2,3	2,4	0,1
Idrottsplatser	5,6	6,0	0,4
Ridanläggningar	0,0	0,5	0,5
Sim- och idrottshallar	5,0	7,0	2,0
O fördelad reserv	3,0	0,0	-3,0
Summa investeringar	16,4	16,6	0,2

I bokslutet uppgår investeringskostnaderna för underhåll till 16,6 mnkr, vilket innebär ett underskott om 0,2 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på fördyring av projekt som inte har kunnat kompenseras av omprioriteringar eller förskjutningar av andra projekt.

De största underhållsprojekten som har genomförts under året i sim- och idrottshallar är underhåll av skvalpränna i 50-metersbassängen på Eriksdalsbadet, nya ducar i fläktaggregat på Skärholmens sim- och idrottshall samt renovering av konferenslokal och duschrum i Vällingby sim- och idrottshall. Vidare har legionellapatron installerats på Beckomberga sim- och idrottshall, underhåll har skett av duschrum för herrar i Gubbängshallen och två ridåväggar har bytts ut i Ärvingehallen.

På idrottsplatser var de största underhållsinvesteringarna som genomfördes målning av järnstaket på Stadion, renovering av kompressor på Östermalms idrottsplats, renovering av personalutrymmen på Grimsta idrottsplats, renovering av omklädningsrum och duschutrymmen på Stora Mossens idrottsplats samt renovering av löparbanor på Hässelby idrottsplats.

Övriga underhållsinvesteringar som genomförts är renovering efter anmärkningar på Farsta ridanläggning och renovering av anläggning för Stockholms roddförening inom friluft.

Idrottsinvesteringar inom fastighetsnämndens budget

Inom fastighetsnämndens budget för 2015 ingick 645,5 mnkr för investeringar i idrottsanläggningar inklusive en utökad ram om 305,5 mnkr.

Tabellen visar en sammanställning av fastighetsnämndens idrottsinvesteringar under 2015:

Utgifter, mnkr	VP 2015	Bokslut	Avvikelse
Ordinarie ram			
Sim- och idrottshallar	157,3	75,5	81,8
Idrottsplatser och bollplaner	132,9	73,4	59,5
Ridanläggningar	0,0	0,0	0,0
Övriga anläggningar	0,0	0,0	0,0
Diverse anläggningar, ofördelat	49,8	59,3	-9,5
Summa utgifter	340,0	208,2	131,8
Utökad ram			
Fredshällsparken	1,0	1,1	-0,1
Grimsta IP	44,0	22,8	21,2
Nya enkla hallar	58,0	33,5	24,5
Stadshagen	2,0	1,1	0,9
Åkeshov sim- och idrottshall	200,5	96,4	104,1
Summa utgifter	645,5	363,1	282,4

Totalt uppgår fastighetsnämndens investeringar i idrottsanläggningar till 363,1 mnkr, vilket är en minskning med cirka 16,7 mnkr jämfört med prognos i tertialrapport 2. De största avvikelserna beror på följande:

Den nya skridsko- och bandyhallen på Tallkrogens bollplan kan inte byggas på ett säkert sätt på den beslutade platsen till beslutad budget. Ett förslag på att flytta projektet till ny plats tillställs nämnderna i februari 2016. Den nya idrottshallen på Grimstaskolan har blivit förskjuten i tid på grund av att bygglov erhöles senare än beräknat och påbörjas istället senvåren 2016.

Under 2015 har arbete med att ta fram en plats- och kostnadseffektiv utformning pågått för en specialhall för gymnastik på Mälarhöjdens idrottsplats och ett genomförandebeslut bör kunna tas fram våren 2016. Upprustningen av Åkeshovs sim- och idrottsplats har fördröjts på grund av bland annat komplicerade markförhållanden och programfrågor som inte var klara enligt plan. Försening i tidsplanen för läktaren på Grimsta idrottsplats uppstod i samband med upphandlingen.

Vidare beror avvikelsen på att bygglov erhöles senare än beräknad tidsplan för anpassningen till allsvensk damfotboll på Hammarby idrottsplats vilket försenade upphandling och byggstart. Upprustningen av vattenreningsanläggningen på Högdalens sim- och idrottshall kunde inte genomföras då inga anbud inkom i upphandlingen av byggentreprenörer. Projektet förskjuts till 2019 så att nuvarande entreprenör ostört kan fortsätta med driften av anläggningen. Detta medför att ett antal åtgärder kommer att genomföras framöver för att hålla anläggningen i drift fram till 2019. Det gäller åtgärder efter diverse anmärkningar från tidigare besiktningar och åtgärder från nedslag från miljöförvaltningen. Upprustningen av Bredängs bad och idrottshall kunde inte genomföras under 2015 på grund av behovet av en förlängd projekterings-tid.

Under året färdigställdes byggnationen av nya idrottshallar på Blommensbergs idrottsplats, Hässelby Villastads bollplan och Sättra idrottsplats. Vidare ställdes grusplaner om till konstgräs på Solberga bollplan, Hägerstensåsens bollplan och Ekhagens bollplan. Nio nya konstgräsplaner har planerats under året. Dessutom har planering och projektering av kommande

projekt påbörjats eller genomförts, bland annat för nya idrottshallar på Hjorthagens idrottsplats och Kämpetorpshallen, ryggstöd på Stadion, förråds- och garagebyggnad på Östermalms idrottsplats samt diverse mindre projekt.

Fastighetskontoret kommer att begära överföring av medel som inte använts samt ombudgetering av investeringsmedel om cirka 378,6 mnkr. Detta avser upprustning av Åkeshovs sim- och idrottshall, läktare på Grimsta idrottsplats, enkel idrottshall på Grimstaskolan, upprustning Högdalens sim- och idrottshall samt skridsko- och bandyhall på Tallkrogens bollplan. Överföringen inkluderar medel som inte förbrukats från 2014 för vissa projekt. Dessa budgetmedel ingår inte i verksamhetsplan 2015 i tabellen ovan.

Sett ur ett genusperspektiv fördelar sig investeringsmedlen för nya anläggningar på 62 procent till pojkarnas favör och 38 procent till flickornas utifrån bokförda kostnader för nyinvesteringar 2015. Detta beror till stor del på de konstgräsplaner som genomförts/planerats under 2015, där könsfördelningen beräknas till cirka 75 procent pojkar/män och 25 procent flickor/kvinnor. Reinvesteringarna är mer jämnt fördelade mellan könen, till stor del beroende på de upprustningar av ett antal simhallar och idrottshallar som genomförts och planerats. Reinvesteringarna fördelas med 51 procent pojkar/män och 49 procent flickor/kvinnor utifrån bokförda kostnader för reinvesteringar 2015.

Fastighetsnämndens idrottsinvesteringar redovisas även i *bilaga 2*.

Analys av balansräkning

Nedanstående tabell visar balansräkning och förändringar mellan åren för 2014 och 2015.

(Tkr)	31/12 2014	31/12 2015	Ändr.
1 Tillgångar	194 783	217 884	23 101
Anläggningstillgångar	138 048	164 671	26 623
11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	40 812	88 193	47 381
12 Maskiner och inventarier	97 236	76 478	-20 758
Omsättningstillgångar	56 735	53 213	-3 522
14 Varulager	1 013	1 016	3
15 Kundfordringar	24 572	21 027	-3 545
16 Diverse kortfristiga fordringar	89	98	9
17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30 962	30 976	14
19 Kassa och Bank	99	96	-3
			0
2 Skulder och Eget kapital	194 783	217 884	23 101
Eget kapital	69 958	91 595	21 637
20 Eget kapital	69 958	91 595	21 637
Kortfristiga skulder	124 825	126 289	1 464
24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	51	41	-10
25 Leverantörsskulder	70 776	79 462	8 686
26 Moms och särskilda punktskatter			
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	53 998	46 786	-7 212

Nedan följer kommentarer till vissa av posterna ovan.

11 + 12. I samband med uppgradering av ekonomisystemet 2015 har anläggningstillgångar omklassificerats. Införandet av komponentavskrivningar vid årsskiftet har medfört stora förändringar mellan olika anläggningstillgångar. Anläggningstillgångarna har totalt sett ökat med 19 procent i jämförelse med förra året beroende på ökad investeringsvolym de senaste åren.

14. Ny värdering av varulager har gjorts efter inventering 31/12 2015.

15. Kundfordringarna har minskat med 3,5 mnkr och uppgår till 21,0 mnkr. De interna kundfordringarna har minskat med 1,7 mnkr och de externa med 2,0 mnkr. Värderereglering kundfordringar har minskat med 0,2 mnkr. Minskningen av interna fordringar beror främst på att en faktura på 2,5 mnkr av engångskaraktär fakturerades sent på året samt att simhallskortet för 2015 fakturerades i augusti medan fyra månader 2014 fakturerades i december.

17. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter är oförändrade. Upplupna intäkter har ökat med 0,1 mnkr. Förutbetalda kostnader har minskat med 0,1 mnkr

20. Resultatfonden har lösts upp 2015. Resterande förändring beror på årets resultat.

25. Leverantörsskulder har ökat med 8,7 mnkr. Externa leverantörsskulder har ökat med 12,9 mnkr beroende på fakturor avseende energi samt fakturor avseende inventarier och underhåll. Leverantörsskulder mot stadens bolag har ökat med 0,2 mnkr. Interna leverantörsskulder har minskat med 4,4 mnkr främst beroende på att fakturor från fastighetskontoret avseende hyreskostnader för nya anläggningar har fakturerats i slutet av 2014.

29. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 7,2 mnkr. Upplupna kostnader har minskat med 4,7 mnkr avseende energifakturor som fakturerades i slutet av 2015. Förutbetalda intäkter har minskat med 2,5 främst beroende på fakturor till Trafikverket.

Nedskrivning av fordringar

Förvaltningen har nedskrivit fordringar till ett belopp om 463 718 kronor enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning.

Övrigt

Till verksamhetsberättelsen bifogas även Centrala nyckeltal i *bilaga 4*, nyckeltal för drift- och underhållskostnader för idrottsanläggningar som överförs till fastighetsnämnden i *bilaga 5*, uppföljning av internkontrollplan i *bilaga 6*, balans- och resultaträkning i *bilaga 7*, nämndens arbete redovisas i *bilaga 8* samt SLK-blanketter i *bilaga 9*. I *bilaga 11* och *11.1* redovisar förvaltningen en långsiktig, hållbar strategi för upprustning och utbyggnad av bassängbadsanläggningar.

Synpunkter och klagomål

Under 2015 har sammanlagt 656 synpunkter och klagomål registrerats till förvaltningen, att jämföra med 497 under året dessförinnan, en ökning med 32 procent. Inkomna synpunkter och klagomål fördelas inom kategorier enligt nedan (uppgifter inom parantes avser 2014).

Synpunkter under kategorin bristande underhåll kan till exempel handla om klagomål på städningen, gräsklippning eller trasigt materiel. Under säkerhet kan synpunkter röra träd som fallit över motionsspår, säkerheten inför derbymatcher eller avklippta elledningar. Kategorin övrigt har ökat markant och en stor del av inkomna klagomål rör det faktum att förvaltningen i höstas tog bort de personvågar som tidigare funnits i bland annat sim- och idrottshallarna. Under senare tid har frågan om sexuella trakasserier på baden aktualiserats. Detta återspeglas inte i inkomna klagomål, men är givetvis ett allvarligt problem som förvaltningen också arbetar med. Förvaltningen får också en del beröm, framför allt handlar det om utegymmen och anlagda skidspår.

Varje inkommen synpunkt och klagomål tas emot och undersöks av förvaltningen, och den klagande får ett svar. På flera håll har önskemål om träningspass och kurser kunnat tillgodoses. I Eriksdalsbadet har, efter önskemål från kund, skyltar satts upp som bättre tydliggör vilka simsätt som gäller i olika banor.

Bemötande 4 % (2)

Gruppträning/friskvård 3 % (3)

Information 13 % (13 %)

Service 5 % (10)

Bristande underhåll 9 % (7)

Säkerhet 5 % (10)

Teknisk funktion 12 % (15)

Tillgänglighet 23 % (23)

Övrigt 26 % (17)

Övrigt

Idrottsnämnden antog 2013 ett EU-positionsapper. Utifrån detta har nämnden under 2015 arbetat med nyhetsbevakning, kunskapsinhämtning och kontaktskapande aktiviteter. I stadens internationella nätverk och i andra samarbetsorgan har nämnden informerat om goda exempel från Stockholms idrottsverksamhet och det idrottspolitiska programmet. Den internationella verksamheten har ökat med många kontakter på internationell förbunds nivå och med andra städer.

Bilagor

1. Specifikation driftbudget
2. Idrottsinvesteringar FN
3. Fastighetsunderhåll
4. Centrala nyckeltal IDN
5. Nyckeltal drift och underhåll per BRA
6. Intern kontroll
7. Balans- och resultaträkning
8. Nämndens arbete 2015
9. SLK-blanketter vb14idn
10. Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015, uppföljning
11. Långsiktig, hållbar strategi för upprustning och utbyggnad av bassängbadsanläggningar
 - 11.1 Bilaga bassängbadstrategi
12. Energiresultat 2015
 - 12.1 Bilaga energiresultat